Ёшларнинг ижтимоий-сиёсий газетаси

Элим деб, юртим деб ёниб яшаш керак!

Туркистон

1996 йил 17 январь. Чоршанба. № 3 (14301) ترکستان TURKİSTAN Сотувда эркин нархда

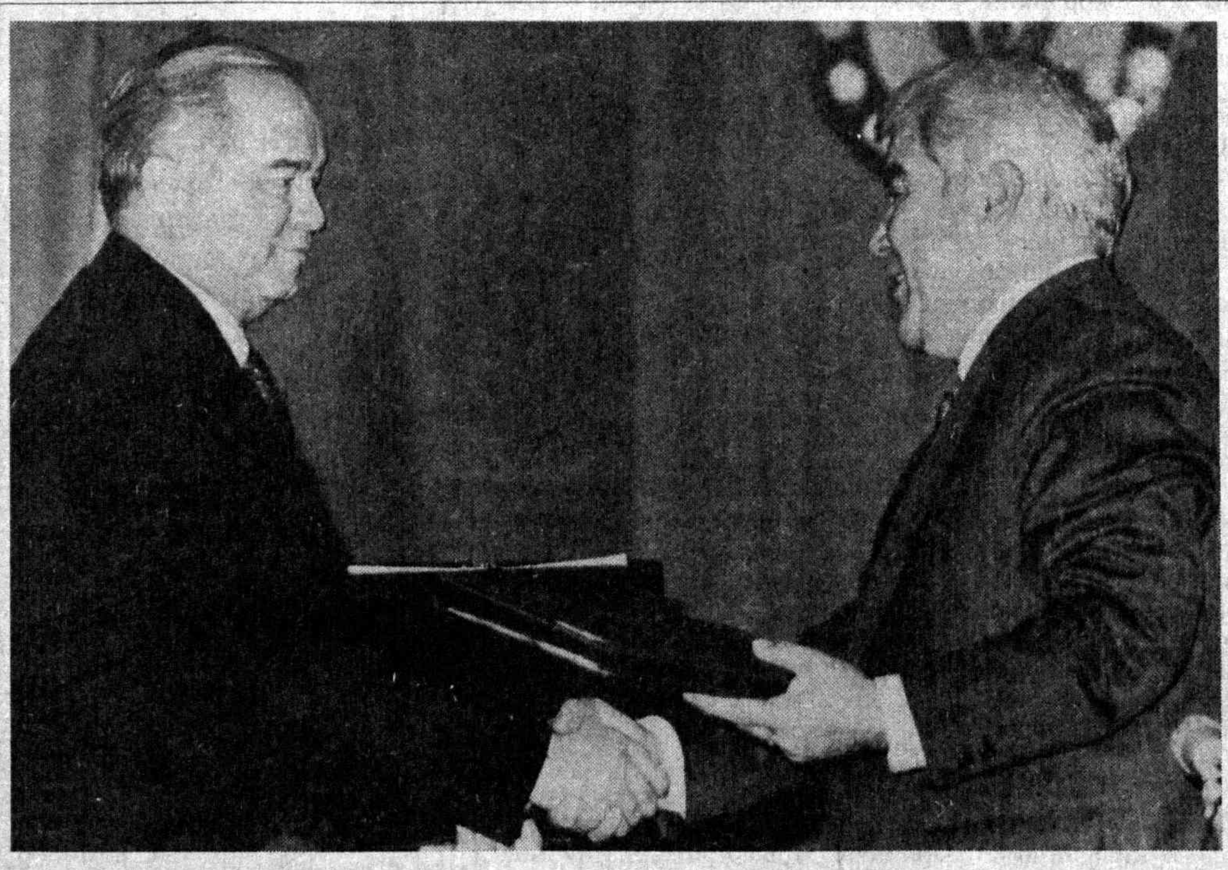

ТАРИХИ, ТАҚДИРИ БИР ХАЛҚЛАР

Узбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов 16 январь куни Туркманистонга амалий ташриф буюрди. Чоржўй аэропортида Ислом Каримова Туркманистон Президенти Сапармурод Ниёзов пешвоз чиқди. Миллий либосдаги қизлар Ўзбекистон раҳбарига анвойи гуллар тақдим этдилар. Миллий удумга биноан туркман оқсоқоллари ҳам ҳурматли меҳмон билан кўришдилар.

Аэропортда Ўзбекистон Президенти Ислом Каримовнинг расмий кутиб олиш маросими бўлди. Президентлар фахрий қоровул сафи олдидан ўтдилар. Ўзбекистон ва Туркманистон давлат мадҳиялари янгради. Шундан сўнг автомашиналар карвони Чоржўйдаги қароргоҳга йўл олди. Бу ерда Ўзбекистон ва Туркманистон давлат раҳбарлари ўртасида яккама-якка суҳбат бўлиб ўтди. Шу вақтнинг ўзида икки мамлакатнинг расмий делегацияларининг кенгайтирилган таркибдаги музокаралари бошланди.

Ўзаро музокаралар ниҳоясида Ислом Каримов ва Сапармурод Ниёзов Ўзбекистон Республикаси билан Туркманистон ўртасида дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисидаги шартномани, Ўзбекистон билан Туркманистон ўртасида давлат чегарасини қўриқлашда ҳамкорлик қилиш тўғрисидаги ва сув хўжалиги масалалари бўйича битимларни имзоладилар.

Икки мамлакат ҳукуматлари ўртасида эса сармояларни рағбатлантириш ва ўзаро ҳимоялаш, ҳаво йўли, божхона ишларида ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам, узоқ муддатли савдо-иқтисодий ҳамкорликнинг асосий йўналишлари, даромад ва мулкдан иккиёқлама солиқ олмаслик, маданият, таълим, соғлиқни сақлаш, сайёҳлик ва бошқа соҳаларда ҳамкорлик тўғрисидаги 20 дан зиёд битимлар имзоланди.

Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов ҳужжатларни имзолаш маросими ниҳоясида бўлиб ўтган Лебав вилояти фаоллари ва журналистлар билан учрашув чоғида икки мамлакат ўртасида қабул қилинган шартнома ва битимлар давлатларимиз ўртасидаги муносабатларнинг янги босқичга кўтарилганидан дарак беришини таъкидлади.

— Халқларимиз ўзбек ва туркман дўстлиги ҳақида гап кетганда «бозоримиз ҳам, мозоримиз ҳам бир» деган иборани ишлатади, — деди жумладан Ўзбекистон раҳбари. — Дарҳақиқат, қадимдан қардош халқларимизни бир-биридан асло ажратиб бўлмайди. Биз, давлатлар раҳбарлари бу азалий дўстлик ва ҳамкорликни мустаҳкамлаш тўғрисидаги халқларимизнинг орзу-истакларини рўёбга чиқариш учун хизмат қилишимиз керак.

Туркманистон Президенти Сапармурод Ниёзов ҳам халқларимизнинг тарихи ва тақдири бирлиги ҳақида сўзлар экан, бу қардошликни мустаҳкамлаш, икки мамлакат ўртасидаги ҳамкорликни кенгайтириш борасида Президент Ислом Каримов билан яқдил эканини билдирди.

— Бугун имзоланган ҳужжатлар Ўзбекистон ва Туркманистон халқларининг манфаатлари йўлида хизмат қилишига аминман, — деди Туркманистон раҳбари.

Чоржўй аэропортида Ўзбекистон Президенти Ислом Каримовни расмий кузатиш маросими бўлди. Президент Ислом Каримов раҳбарлигидаги мамлакатимиз делегациясини Туркманистон Президенти Сапармурод Ниёзов ва бошқа расмий кишилар кузатиб олди.

Туркманистон сафарида Президент Ислом Каримов Республика Бош вазирининг биринчи ўринбосари И. Жўрабеков, Президентнинг давлат маслаҳатчиси Б. Ғуломов, Бош вазир ўринбосари Қ. Ҳаққулов, ташқи ишлар вазири А. Комилов ва бошқа расмий кишилар ҳамроҳлик қилдилар.

Шу куни Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов Чоржўйдан Тошкентга қайтиб келди.

Тошкент аэропортида Ислом Каримовни Ўзбекистон Бош вазири У. Султонов, Тошкент шаҳри ҳокими К. Тулаганов ва бошқа расмий кишилар кутиб олди.

Амиркул КАРИМ.
(ЎзА).
Тошкент — Чоржўй —Тошкент.

Амир Темур таваллудининг 660 йиллигига

ГУМБАЗЛАР МОВИЙ БЎЛҒАЙ

Президентимизнинг 1994 йилда эълон қилинган фармони билан республикамизда буюк соҳибқирон Амир Темур таваллудининг 660 йиллигига тайёргарлик ишлари янада жонланиб кетди. Амир Темур пойқадами етган, бобомиз қурдирган муқаддас зиёратгоҳларни қайтадан таъмирлаш босқичма-босқич амалга оширилмоқда. 1995 йил декабрь ойида Президентимиз 1996 йилни — Амир Темур йили деб эълон қилиш ҳақида яна бир фармон чиқарди. Таъкидлаш лозимки, бу фармондан сўнг айниқса пойтахтимизда барпо этилаётган «Амир Темур музейи»нинг қурилиши тезкор йўсинда бошлаб юборилди. Маълумки, Амир Темур номидаги хиёбоннинг шимол томонида Амир Темур музейига пойдевор қўйилмоқда. Музейнинг умумий ҳудуди 5 минг квадрат метр бўлади. Ҳозир бир неча ўн миллион сўмлик иш бажарилди. Февраль ойининг охиригача музей ертўласининг деворлари қад ростлайди. Айни чоғда ишчилар жадаллик билан монтаж ишларини олиб боришмоқда. Бир гуруҳ монтажчилар пойдеворнинг арматураларини зудлик билан пайвандлашмоқда. Бир гуруҳи эса узлуксиз келиб турган машиналардан қоришмани пойдеворига текислаб тўкишаётир. Яна бир гуруҳ пайвандчилар ертўланинг девори учун мустаҳкам металл асосларини ўрнатишмоқда.

«Турон» ҳиссадорлик жамиятининг раиси Мухтор ака Ҳабибуллаев бизга шундай ҳикоя қилди:

— Ҳиссадорлик жамиятимизга қарашли «Пардоз» қурувчилар бошқармаси монтажчилари бир неча ўн кундан буён Амир Темур музейининг пойдеворини қуришмоқда. Ўтган вақт мобайнида ниҳоятда катта ишлар қилинди, дейиш мумкин. Бош меъмор Абдуқаҳҳор Турдиевнинг лойиҳачилар билан ҳамкорликда тайёрланган музей биносининг тарҳи миллий услубга асосланган. Биз монтажчилар асосан бинонинг «суяк» қисмини тайёрлаб пардозчиларга топширамиз. Худо хоҳласа, бу ерда миллий кўринишдаги энг кўркам иморатни бунёд этиш учун «Усто» бирлашмасининг қўли гул ҳунармандлари ҳам хизмат қилишади, — дейди М. Ҳабибуллаев.

Фурсатдан фойдаланиб «Пардоз» бошқармасининг бошлиғи Аваз Каримов билан ҳам суҳбатлашдик.

— 110 нафар ишчимиз айни пайтда бу ерда фаолият кўрсатмоқда. Ҳозир ертўланинг деворларини тиклаяпмиз. Кейин гумбазнинг юқори қисми билан ҳисоблаганда 30 метр баландликдаги музей биносининг қурилиши бошланади. Ҳозир пойдеворни тугатдик ҳисоб. Музей ўта миллий тусда бўлади. Олд қисми оқ мармардан нақшбанд қилиб безакланади. Гумбазнинг ташқи кўриниши тўқ мовий рангда бўлади. Музейнинг ички тарафи икки қаватли бўлиб, ўртаси 30 метр баландликда очиқ бўлади. Амир Темур музейи пойтахтимизнинг энг нодир ва камёб миллий йўсинда жилоланган зўр иморатларидан бири бўлиши шубҳасиз.

Дарҳақиқат, тиним билмай ишлаётган қурувчиларнинг тезкорлигида Амир Темур давридагидек қурувчилар шижоатини кўргандек бўлдик.

Насиб қилса, Амир Темур музейи ростмана қад ростлагандан сўнг бу бино келажак авлодлар учун нодир санъат асари сифатида ёдгорлик бўлиб қолади. Негаки, унинг гумбазлари айнан Самарқанд шаҳридаги Амир Темур мақбарасига ўхшашдир. Унинг гумбазига тилло сувлари югуртирилган миллий қуйма нақшлар ўрнатилиши ва гумбазнинг 23 метр айланаси бўлиши ҳам бир хилда мос тушади. Музейнинг ичига кирган киши турли хил миллий безаклардан лол бўлиб қоладиган кунлар яқин.

Тўлқин ИБРОҲИМ,
«Туркистон» мухбири.

ҚУРИЛИШ МАТЕРИАЛЛАРИ КЎПАЙМОҚДА

Оҳангарон қурилиш материаллари ишлаб чиқариш бирлашмаси жамоаси ниҳоят талайгина қарзлардан қутилиб ўтган йилни уч ярим миллион сўм даромад билан якунлади.

Бунга қандай эришилди?

— Биз, аввало, истеъмол бозорини ўргандик, — дейди бош директор вазифасини бажарувчи У. Йўлдошев. — Шунга қараб айрим бозори касод маҳсулотларни тайёрлашдан воз кечишга тўғри келди. Уларнинг ўрнига қурилиш учун зарур маҳсулотлар, шунингдек, халқ истеъмоли молларини ишлаб чиқариш кўпайтирилди.

Бирлашма темир йўл қурилиши учун темир-бетон шпал ишлаб чиқариш жиҳатидан Марказий Осиёда ягона ҳисобланади. Ана шуни ҳисобга олиб ўтган йили одатдагидан ўн баравар кўп — 110 минг дона шпал ҳамда 214 минг куб метр қум-шағал тайёрлашга эришилди. Шу тариқа маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми салкам 200 фоиз ўсди, сифати яхшиланди. Якка тартибда уй-жой қуриш учун тайёрланаётган турли деворбоп блоклар айниқса манзур бўлаётир. Буларнинг натижаси ўлароқ олинаётган даромад ҳам ортмоқда. Унинг талайгина қисми жамоамиз аъзоларини ижтимоий ҳимоялашга сарфланаётир. Ишчиларнинг маоши ҳозирдаёқ ўртача икки минг сўмга етди.

Оталиқдаги 10-ўрта мактаб капитал таъмирдан чиқариб берилди.

Н. ДУШАЕВ,
ЎзА мухбири.

Шу сонга хабар

САНЪАТКОРНИ ХОТИРЛАБ

Узбекистон халқ артисти, Ҳамза номидаги республика давлат мукофоти совриндори Ҳамза Умаровнинг номи кино мухлисларига яхши таниш. У баракали ижод қилиб, элликдан ортиқ ранг-баранг образлар яратди. Унинг «Қутлуғ қон», «Ўтган кунлар», «Маҳаллада дув-дув гап», «Шум бола» фильмларида яратган сиймолари томошабинларга айниқса манзур бўлди.

Республика Киночилар уюшмаси Ҳамза Умаров таваллудининг 70 йиллигига бағишланган хотира кечаси ўтказди.

КЎРГАЗМА ОЧИЛДИ

Миср Араб Республикаси элчихонасининг пойтахтимиздаги фан ва таълим маркази «Усто» санъат галереяси билан биргаликда кўргазма ташкил этди. Унда Узбекистон халқ амалий санъати буюмларидан намуналар ва таниқли мусаввир Нигмат Жўраевнинг йигирмадан кўпроқ асари намойиш қилинмоқда.

ИСТИҚЛОЛГА БАҒИШЛАНАДИ

Наманган шаҳрининг «Тўқимачи» маданият саройида бўлган танловда ватанга, она диёрга муҳаббат мавзусидаги қўшиқлар янгради. Бу мамлакатимиз мустақиллигини беш йиллигига бағишланган «Узбекистон — Ватаним маним» республика кўрик-танлови вилоят босқичининг бир қисмидир.

Ҳофизлар баҳси ҳозирча туманлараро миқёсда ўтказилмоқда. Истеъдодли ижрочиларни аниқлаш давом этаётир.

ҒОЛИБ МАЪЛУМ БЎЛДИ

«Бухарские известия»» (Бухоро янгиликлари) вилоят рўзномаси «Клио компани» Москва фирмаси билан ҳамкорликда «Ҳуқуқий давлатни барпо этиш» мавзусида танлов ўтказди. Унда иштирок этганларнинг мақолалари рўзномада ёритиб борилди. Улар орасида Ўзбекистонда янги ҳуқуқий давлатнинг шаклланиши, мамлакатимизда амалга оширилаётган ислоҳотларнинг мақсади ва вазифалари муаммоларига бағишланган мақола ҳамда шарҳлар, турмушнинг турли соҳаларидаги ўзгаришлар тўғрисида ҳар хил хабар ва суҳбатлар бор эди.

«Бухарские известия» рўзномаси масъул котиби Абрам Исҳоқов танловнинг ғолиби бўлди. Бош мукофот — видеомагнитофон унга топширилди.

Эл саломатлиги йўлида

«ЛАПАРОСКОП»— БУ МЎЪЖИЗА

Хушхабарнинг қаноти бор, деганлари рост. Янгилик гўё қанот чиқариб учади. Олмониянинг «Карлшторц» фирмаси ишлаб чиқарган «Лапароскоп» тиббиёт ускунасининг Хоразмга келтирилиши вилоят ҳаётида ўзига хос муҳим воқеа бўлди.

«Лапароскоп»ни мўъжиза дейишимизга асос бор. Ускуна ёрдамида касаллик аниқланади, даволанади ва шу билан бирга жарроҳлик ишлари жўнгина амалга оширилади. Операциядан кейинги асоратлар — чандиқ, оғриқ бўлмайди. Бемор тезда оёққа туради. Муҳими, касаллик тўғрисида аниқ ташхис чиқарилиб, операция қилишга қўл урилади.

«Лапароскоп» ишлатилганда дори-дармон, турли тиббиёт асбоб-ускуналари сарфи кескин камаяди, операция қилиш муддати қисқаради. Булар бари айни дори-дармонлар тақчил ва қимматбаҳо бўлиб турган бир пайтда жуда маъқул. Жарроҳлик пайтида қон йўқотишлар бўлмайди.

Тўғри бундай қимматбаҳо асбобни сотиб олиш осон бўлгани йўқ. Вилоят ҳокимиятининг ёрдами билан Хоразмга худди ана шундай иккита ускуна келтирилди. Раҳбарият унинг иқтисодий самараларинигина эмас, балки инсон саломатлиги йўлидаги фойдасини ҳам олдиндан кўра билди.

Айни кунда ускуна вилоят туғруқхонасида ишлатилиб, ижобий самараларга эришилмоқда. Бир ой давомида ўттиздан зиёд муҳим жарроҳлик ишлари қилинди. Сурункали тухумдон кисталари, бепуштлик, бачадондан ташқарида ҳомила бўлиб қолишининг олдини олиш керак бўлган жарроҳлик ҳолларида катта унум билан ишлатиляпти.

Туғруқхона бош шифокори Гавҳаржон Собирова ва тажрибали гинеколог Баҳромбек Матёқубовлар «Лапароскоп»да ишлаш «санъатини» пухта ўзлаштириб олишган. «Санъат» дейишимизга асос бор, негаки ускуна ёрдамида операция қилиш ниҳоятда аниқлик, пухталикни талаб қилади. Бунда заргарона нозиклик билан ишлаш жуда муҳимдир.

— Мен операциядан жуда яхши чиқдим. Шифокорлар унинг муваффақиятлари ҳақида тушунтиришди, — дейди янгибозорлик Шарофат Эркаева — Операция қилинган кунимнинг эртасигаёқ ўрнимдан туриб кетдим. Ҳеч қандай оғриқлар бўлмади. Ўзимни жуда яхши ҳис қилаяпман.

Шовотлик Муҳаббат Отабоева, урганчлик Зуҳра Қурбонова, Ражаббиби Раҳимовалар ҳам операциядан сўнги саломатликлари тўғрисида қувониб, мамнуният билан гапирдилар.

Ҳа, оналар ва болалар соғлиғини ҳимоя қилиш давлатимиз олдидаги асосий муҳим масалалардан бири. Янги тиббиёт асбоб-ускуналарининг турмушимизга янада кўпроқ тадбиқ этилиши бу йўсиндаги вазифаларни ижобий ҳал қилишда асосий омилдир. Айниқса воҳада экологик муҳит носоғлом бир пайтда тиббиётни замонавий технологиялар-сиз, XX аср мўъжизаларисиз тасаввур қилиш қийин. Хотин-қизлар ўртасида кўплаб учраётган камқонлик, жигар, буйрак, нафас йўллари хасталикларининг олдини олишда замонавий тиббиёт асбоб-ускуналарига, дори-дармон ва турли малҳамларга муҳтожлик сезиляпти. Аммо, муаммолар ҳал қилинмоқда.

Вилоят туғруқхонасида оналар саломатлигини мустаҳкамлаш, меҳнаткашларга тиббиёт хизмати кўрсатишни яхшилаш, юксалтириш борасида доимо изланишлар олиб борилялти. Айниқса, оналар ва болалар саломатлигини муҳофаза этишга катта аҳамият берилмоқда.

Дилбар БЕКЖОНОВА,
«Туркистон» мухбири

ВАЗИФАЛАР БЕЛГИЛАБ ОЛИНДИ

Тошкентда Узбекистон «Маҳалла» ҳайрия жамғармаси республика бошқарувининг пленуми бўлди. Унда жамғарманинг 1995 йилги фаолияти якунлари ва галдаги вазифалар муҳокама этилди. Жамғарма раиси Ш. Темуров шу ҳақда маъруза қилди.

Пленумда жамғарма ва унинг жойлардаги бўлинмалари бозор иқтисодиётига босқичма-босқич ўтиш жараёнида аҳолини ижтимоий ҳимоялаш, эҳтиёжманд оилаларга моддий ёрдам кўрсатишга кўмаклашиш борасида муайян ишларни бажаргани таъкидланди. Маҳаллаларда халқимизнинг анъанавий урф-одатларини ривожлантириш, халқлар ўртасидаги дўстликни янада мустаҳкамлаш, маданий-маърифий ишларни жонлантириш, ёш авлодни Ватанга муҳаббат руҳида тарбиялаш бўйича талайгина тадбирлар амалга оширилгани айтилди. Бу борадаги камчиликларга тезда барҳам бериш вазифалари белгилаб олинди.

Пленумда маҳаллаларда Буюк соҳибқирон Амир Темур таваллудининг 660 йиллиги ва Узбекистон мустақиллигини беш йиллиги байрамига тайёргарлик ишларини жадаллаштириш зарурлиги ҳақида ҳам сўз юритилди.

Муҳокама этилган масалалар юзасидан тегишли қарор қабул қилинди.

(ЎзА)

Ёшлар юрт бахти

МУКАРРАМХОН АМЕРИКАДА ЎҚИМОҚДА

Мукаррам мактабда ўқиб юрган чоғларидаёқ ўзининг билимга ташналиги, изланувчанлиги, илм-фанга муҳаббати билан тилга тушганди. Вилоят ва республика фан олимпиадаларида қатнашиб фахрли ўринларни эгаллаган Мукаррамхонга мактабдошлари ҳавас билан боқишар, устозлар унинг келажагига яхши умидлар билдиришарди.

Наманганадаги 7-ўрта мактабни олтин медаль билан тамомлаган Мукаррамхон Хўжаева Тошкент Шарқшунослик олийгоҳининг халқаро куллиётига ўқишга кирди. Иккинчи курсда тинчгина ўқиётган Мукаррамхон чет элда таҳсил олиш ҳуқуқини берувчи тест синовларини муваффақиятли топширдию...

Ҳаммаси шундан кейин бошланди. Истиқлол шарофати билан ўзбек қизи Мукаррамхон Хўжаева бир йил ўқиш учун Америка Қўшма Штатларининг Рино шаҳридаги Невада Давлат университетининг иқтисод куллиётига қабул қилинди. Ўзининг билимдонлиги, шарқона одоби, юксак инсоний фазилатлари билан дорилфунундаги тенгдошлари, устозлари қалбини забт этди. Шу туфайли Мукаррамхон Халқаро фермерлар жамияти мукофоти билан тақдирланди. Мазкур жамият стипендиати бўлди.

Яқинда Ўзбекистон ҳукумати ҳамда Мукаррамхонинг ота-онаси номига Невада дорилфунуни профессори Маркс Пингелдан миннатдорчилик мактуби келди. Мактубда таъкидланишича, Мукаррамхон ўқиш жараёнида дорилфунун ижтимоий ҳаётида фаол қатнашиб ўз жонкуярлиги, билим доирасининг кенглиги, иқтидорлиги билан катта обрў қозонибди. Шу боис Мукаррамхон ўз истак ва розилиги билан университет маъмурияти ҳомийлигида аввал кўзда тутилганидек бир йил эмас, балки Невада дорилфунунини битиргунга қадар ўқийдиган бўлди.

Мукаррамхон айни кунларда дорилфунунда ўқиш билан бирга талабаларга дарс ҳам бермоқда. Таржимонлик фаолияти билан шуғулланмоқда.

— Кузнинг ўрталарида қизим олис Америкадан телефон қилди. Ўқишлари яхши бораётганлигини, ҳеч нарсадан камлиги йўқлигини айтди, — дейди онаси фахрланиб.

Мукаррамхон мустақил она Ватанимизнинг иқтидорли фарзанди. Невада университетида ўқиётган ва ишлаётган ягона ўзбек қизи. У ҳозир 6 тилда сўзлаша олади.

Мукаррамхон бобоси машҳур шоир мавлоно Чустий сингари илму-маърифатни қадрловчи, эл-юрт учун куйиб, ёниб яшайдиган фидойи инсон, етук мутахассис бўлиб етишишига ишонамиз. Бу йўлда унга омад тилаймиз.

Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛ.

СУРАТДА: Америкада таҳсил олаётган чустлик ўзбек қизи Мукаррамхон Хўжаева.

Ёшлар Иттифоқида нима гап?

ОМАД КЕЛСА...

Узбекистон Ёшлар Иттифоқи Марказий Қўмитаси, Ўзбекистон телерадиокомпанияси «Ёшлик» студияси ҳамда Узбекистон Республикаси талабалар ва «Улугбек» номли Республика жамғармалари биргаликда Республика урта махсус укув юртлари уртасида «Қувноқлар ва зукколар» кўрик танлови ташкил этилди.

Яқинда Гулистон шаҳрида ушбу кўрик танловнинг вилоятдаги биринчи учрашуви булиб утди. Бу босқичда Гулистон шаҳар ҳунар лицейи «Моҳир қуллар» жамоаси ва Бахт шаҳар ҳунар-лицейи «Камолот» жамоаси билан беллашдилар. Танлов шартлари асосан 4 усулда булиб, дастлабки шартда талабалар ўз лицейлари хусусида сахна куринишини ижро этдилар. Иккинчи шартга кура жамоалар бир-бирларига Мустақил Узбекистон саноатида ишлаб чиқарилган бирор буюмни бериб, рақиб жамоа эса шу буюмни иложи борича 5 дақиқа ичида реклама қилиши лозим булди. Учинчи топшириқда ўқувчилар тадбиркорлик ҳақида ҳажвий куринишлар ижро этдилар. Сўнгги синов, «Сардорлар баҳси»да жамоа сардорлари тарих, адабиёт ва санъатга доир саволларга жавоб беришлари ҳамда уз ижодий маҳоратларини намойиш этишлари керак эди. «Омад келса...» деб шуни айтар эканларда, туртинчи шартда ҳам «Моҳир қуллар» жамоаси ғолиб деб топилди ва кўрик танловнинг кейинги босқичига йулланма олди.

Бахром МИРБАҚОЕВ.

КЕНГАШЛИ ТЎЙ ТАРҚАМАС

Узбекистон Ёшлар Иттифоқи Қашқадарё вилоят Қумитасининг семинар-кенгаши булиб утди. Унда Ёшлар Иттифоқи туман, шаҳар Қумитаси биринчи котиблари ва фаол ёшлар иштирок этдилар. Семинарда Ёшлар Иттифоқи Қашқадарё вилояти Қумитаси биринчи котиби Доли Аллаев шаҳар, туман қумиталарида булаётган ҳисобот-сайлов конференцияларини утказиш ҳақида маъруза қилди. Семинар-кенгашда Узбекистон Ёшлар Иттифоқи Марказий Қумитаси котиби Сафарбой Очилов қатнашди.

●

Инсонлар саломатлиги йўлида машаққат чекувчи шифокорлар меҳнати ҳар қанча таҳсинга лойиқ. Сирдарё вилояти Боёвут туман марказий шифохонасининг саломатлик посбонлари мураккаб муолажаларни ҳам маҳорат билан амалга оширишади. Энг замонавий ускуналар билан жиҳозланган ушбу масканда 180 нафар бемор даволаниши учун барча шарт-шароит яратилган.

Суратдаги ҳамшира Феруза Юлдошева ҳам беморларнинг тезда соғайиб кетиши учун ўзининг муносиб ҳиссасини қушаётганлардан.

Б. ТЎРАЕВ (ЎзА) сурати.

●

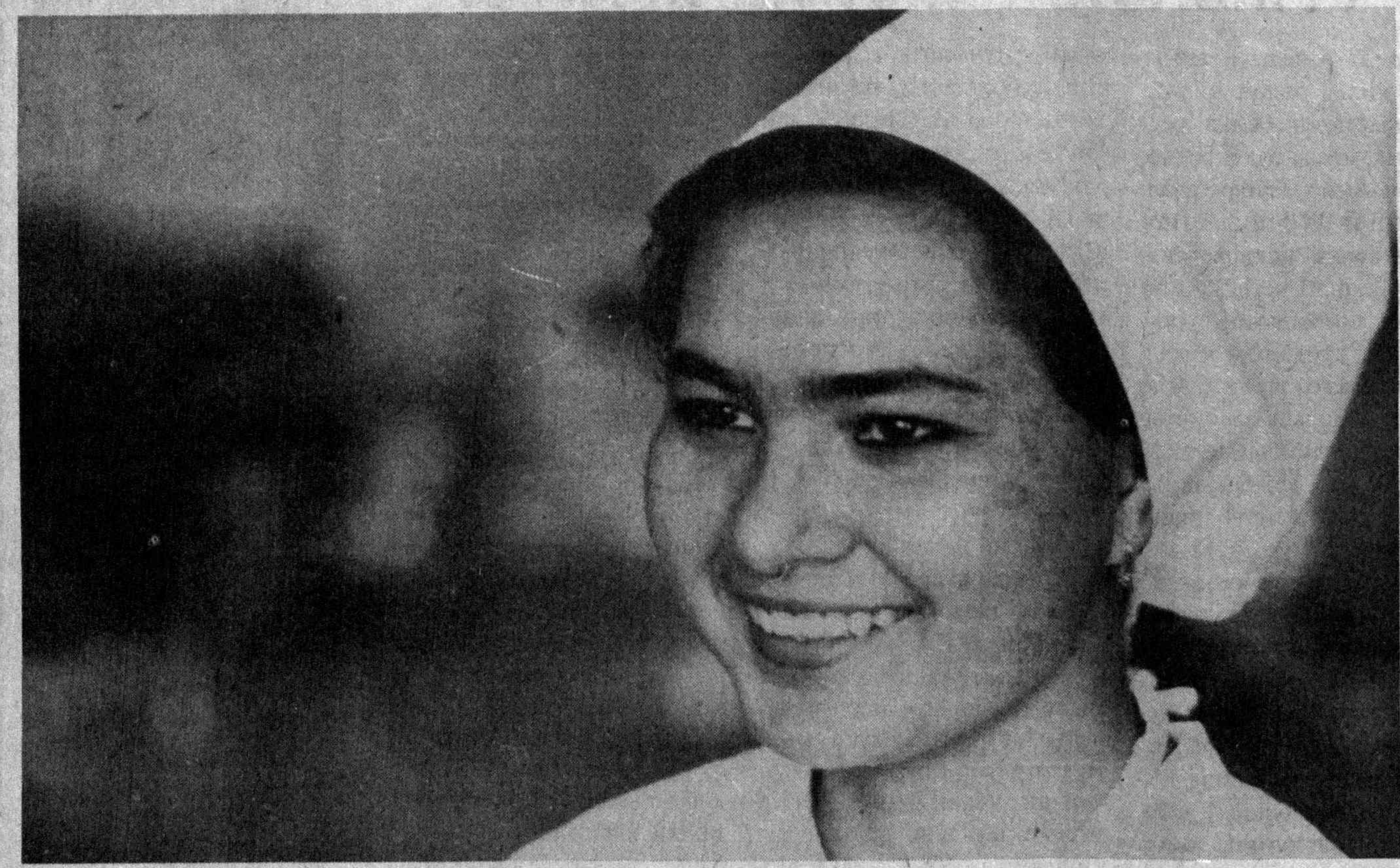

Ёшлар бор жойда...

ШИРИНДА ...

БУГУНГИ МАНЗИЛ

Сафар манзили: Ширин шаҳар марказида жойлашган Бобур номидаги 7-ҳунар-техника билим юртига етиб келдик. Шаҳар карнай-сурнай садолари остида. Катта туй.

ОЛДИНГИ САФЛАРДА

7-ҳунар-техника билим юрти шу кунгача халқ хўжалигининг купгина тармоқлари учун 3000 нафардан зиёд ишчи-кадрлар етказиб берган. Бугунги кунда бу ерда 60 нафар муаллим-муҳандислардан 400 нафарга яқин талаба ҳунар сирларини ҳамда тадбиркорликни урганмоқдалар.

Билим юртида асосан 10 та мутахассислик буйича мутахассислар тайёрланиб, бир вақтнинг узида ҳам назарий, ҳам (Сирдарё ГРЭСи ишчилар таъминоти ва Куприк қурилиш булими) амалий ишларни мукаммал урганиб боришади.

Вилоятда 12 та ҳунар-техника билим юрти мавжуд булиб, Бобур номли билим юртини, ҳеч иккиланмай, энг олдинги сафларда дея айтиш мумкин. Чунки унчалик катта булмаган бу билим юрти қошида бирваракайига 5 та цех ишлаб турибди. Улар: ўқув ишлаб чиқариш устахонасида тикувчилик, электр-газ пайвандчилик, чилангарлик, новойлик ҳамда миллий таомлар тайёрлаш цехларидир. Бу цехлар амалий машғулот учун хизмат қилмоқда. Бундан кўриниб турибдики, дарсга ўқитувчи ҳам, ўқувчи ҳам беэътибор эмас. Зеро, «маҳсулот ўз эгасини топмоғи лозим».

БИЛИМ ЮРТИ 20 ЁШДА

Яқинда билим юрти 20 йиллик тўйини нишонлади. Қутлуғ дастурхонга вилоят, туман ва шаҳар фаоллари, ишчи-хизматчи ва талабалар, санъаткорлар таклиф этилди.

— Ишлаб чиқаришдан келган фойда билим юртини янада ривожлантириш, имтиёзли стипендиялар, талабаларга кийим-кечак... каби хайрли ишларга сарфланмоқда, — деди тантанали маросимда мазкур билим юрти директори Тоҳир ака Хўжаев.

РИВОЖИНИ БЕРСИН!

Бобур номли ҳунар-техника билим юрти жамоасининг бу йил ҳам қиладиган ишлари кўп. Ишлаб чиқаришни янада ривожлантириш ҳамда ўқувчиларни тўлақонли тадбиркор мутахассислар қилиб тарбиялаш мақсадида Сирдарё ГРЭСи билан биргаликда ишлаб чиқариш ҳамда гилам тўқиш цехини ишга тушириш арафасида.

Йигирма йил... Айтишга осон. Аммо, шу давр ичида ушбу даргоҳда катта ишлар қилинди. Энг асосийси, ҳар бир талабанинг касб ўрганиши учун барча имкониятлар яратилди. Қувончлиси шундаки, бу даргоҳни битирганлар ҳаётда ўз ўринларини топиб, юртимиз тўкинлиги учун астойдил тер тўкиб меҳнат қилмоқда.

Лайло НАЖМУЛЛО,
«Туркистон»нинг Сирдарё вилояти бўйича ўз мухбири.

Фақат шу сон учун

«НЭШНЛ ЭЛЕКТРОНИКС ИНК АМЕРИКА»...

... Фирмасининг штаби асли Америка Қўшма Штатларининг Нью-Йорк шаҳрида жойлашган. Унинг шаҳобчаси Ватанимизда бир нечта дўконлар очди. Тошкент вилоятининг Бекобод шаҳрида, Термиз ва Самарқанд шаҳарларида бу фирмага қарашли тармоқлар фаол ишлаётир. Пойтахтимизда эса унинг иккита дўкони фаолият бошлади. Бири Фарҳод бозори яқинида, иккинчиси Мирзо Улуғбек туманидаги Горький майдонида жойлашган.

«Нэшнл Электроникс инк Америка» фирмасининг Ўзбекистондаги вакили Аҳмад Жаводнинг айтишича бу дўконга сифатли магнитофонлар, ойнаи жаҳонлар, видеоускуналар келтириб сотилмоқда.

Шунингдек, кир ювиш машиналари, соатлар, музхоналар каби рўзғор буюмлари ҳамда Эроннинг озиқ-овқат маҳсулотлари расталарга қўйилган. Нархи юз доллардан ошадиган техник маҳсулотларни бир йил мобайнида бепул таъмирлаш кафолати берилади. Катта ҳажимдаги харидлар мижозларнинг уйига бепул, машинада олиб бориб берилади.

— Халқимизни ривожланган мамлакатларнинг маҳсулотига бўлган эҳтиёжини қондиришда бу дўконнинг аҳамияти катта бўлди, —дейди дўкон мудири Мансур Тошпўлатов.

Т. ЁРҚУЛОВ,
«Туркистон» мухбири.

АМЕРИКАГА БОРИШАДИ

Республикамизда таълим ва тил ўрганиш бўйича Америка ҳамкорлиги ташкилотининг ташаббуси билан мактабларда ўқиётган болаларнинг инглиз тилидан кўрик-танлови бўлмоқда. Яқинда Қарши шаҳридаги 1-мактабда ана шу танловнинг биринчи босқичи якунланди. Унда вилоятнинг шаҳар ва туманларидан 107 нафар ўқувчи қатнашиб, 47 нафар ўқувчи дастлабки синовлардан муваффақиятли ўтишди.

Танловнинг иккинчи ва учинчи босқичдан ҳам яхши ўтган ўқувчилар 1996 йилнинг ёзида тил ўрганиш учун бир йил муддатга Америкага ўқишга юборилади.

А. САМАРИДДИНОВ,
«Туркистон» мухбири.

Сенинг тенгдошларинг

ДИЛКАШ ХАЛҚИМИЗ БОР-ДА

Пойтахт кўчаларидан занжир каби охири йўқ автомобиллар гириллаб ўтиб турибди. Ҳар хил рангдаги, турли маркадаги машиналар кишининг кўзини қувонтиради. Шаҳар аҳолисининг узоғини яқин қилаётган транспортлар, айниқса таксиларни айтмайсизми? Ўша таксилардан бирини сиз билан бизнинг тенгдошимиз Шуҳрат бошқариб бораяпти.

Шуҳрат АБДУҚАЮМОВ: 1971 йили Тошкентда туғилган. Ёшлигидан техникага (кўпчиликнинг айтишича «тақир-туқур»ларга) қизиқади.

Шуҳрат такси ҳайдовчиси бўлиб ишлаётганига кўп бўлмаган бўлсада, 2-автокомбинат жамоаси орасида ҳурмат қозонган. Бунинг бир томони, унинг хушмуомалалиги йўловчини зериктириб қўймайди. Қайси соҳадан сўз очманг мароқ билан суҳбатдош бўлади. Таксичиларга хос жайдарилиги ҳам бор.

Камина куни кеча пешонасига «такси» деб ёзиб қўйилган машинага чиқиб қолдим. Чақчақлашиб кета туриб, газетада ишлашимни билиб қолган. Шуҳрат: «Ҳеч таксичиларниям газетага ёза буладими? Бир вақтлар қайтим бермайди деб ёмонлаб ёзишарди», — деб қолди.

— Шунақа хунук ишлар ростданам булганда, ҳозир ҳам бор, ёки йўқми?

— Инкор қилиб булмайди. Бордир шу йўл билан пул топувчилар, лекин ҳалоллари қанча. Ана ўшалар ҳақида ёзинглар-да.

— Майли, хўш, сиз тўғрингизда ёзсам-чи?

— Мени нимамниям ёзасиз? Уттиз-қирқ йилдан бери ишлаётганлар бор бу соҳада. Мен ҳали ёшман-ку.

— Бизнинг газетаям ёшлар ўқийдиган нашр.

— «Туркистон»ни мен ҳам яхши кўриб ўқийман.

— Мана сиз, ҳар куни ҳар хил характердаги ўнлаб одамлар билан ҳамсуҳбат буласиз. Кўпроқ нималар ҳақида гаплашасизлар? Одамларни ҳозир нималар қизиқтиради? Ҳеч шуни кузатганмисиз?

— Таксига чиққан одамлар билан гаплашавериб, муомала қилавериб анча «психолог» ҳам булиб қолганман. Ҳаммаям таксига чиқавермайди. Ҳозир кўринишидан кўпчилик ўзи билан ўзи овoрадек, атроф-муҳитга қизиқиши сўнгандек. Аслида ундай эмас, одамлар ҳамма нарсага қизиқишади. Сиёсатга, дейлик, яқинда Россиядаги сайлов натижаларига, ўзимиздаги катта яхши ўзгаришларга. Ўзбеклар барибир дилкашмизда. Кечагина ўрта ёшлардаги икки киши чиқиб, кайфиятсиз, ачиниб, йиғламоқдан бери булиб, франция собиқ президенти Франсуа Миттеран вафотига роса, чин кўнгилдан ачиниб гаплашиб кетишди. Яна спорт, маданият, санъат, нарх-наво... бу ёғини эшитаверасиз.

— Ёшлар-чи, ёшлар нималарни гапиришаяпти?

— Ўзим тенгилар бу ёшда анча идрокка тўлиб қолган. Чиққанларнинг бирини қўлида тўрхалта, рўзғор учун, бошқаси ўйинчоқ харид қилган, ўғлимга, қизимга, дейди. Ёшлар, тенгдошларим ақлли, ҳамма нарсани тушунади. Яхши кийинишади, ўзлари ҳам кўркам йигит-қизлар. Кўриб дилим қувнаб кетади.

— Ўзингиз кунлик режани бажариб, сўнг қаёққа борасиз?

— Режани бажариб машинани гаражга қўйиб уйга шошаман. Ота-онам, рафиқам, ўғлим уйда мени кутиб ўтиришади. Йўлдан ўғлимга, албатта бирор нима олиб кетаман.

— Қандай ниятларингиз бор?

— Инсонларимизнинг яхши кунларида камарбаста бўлайлик.

Нодир МАҲМУДОВ,
«Туркистон» мухбири.

ЛОҚАЙДЛИК

Ғалла. Дастурхон тўкинлиги, юрт фаровонлигига хизмат қиладиган муҳим хом ашё. Агар омборлар ғалла билан, дўконлар ун билан тўлдирилса яна бу ғалла Ватанимиздаги экин майдонларидан йиғиб олинса, айни муддао. Афсуски, эътиборсизлик оқибатида деҳқонларнинг саъй-ҳаракатлари билан ундирилган ўнлаб гектар ерлардаги кўм-кўк буғдойзорлар қаровсиз қўйиб юборилган шахсий ва хўжаликка ёки фермаларга қарашли қўй, эчкилар, моллар томонидан пайҳон қилиш ҳоллари кўпаймоқда.

Биз шундай ҳолларга чек қўйиш мақсадида ҳар бир хўжаликка биттадан милиция ходими ажратдик. Хўжалик раҳбарлари, фуқаролар йиғини раислари, маҳалла қўмиталари раислари билан ҳамкорлик қилишни йўлга қўйдик.

Шу тариқа ходимларимиз тезкор ҳаракат қилиш ва жиноят содир этилган жойга аниқ етиб бориш имкониятига эга бўлди. Экин майдонларини пайҳон қилганлиги учун Нарпай туман прокуратураси билан биргаликда учта жиноий иш қўзғатилди. Юздан зиёд шахсларга молиявий жазо белгилаш тартибида ҳужжатлар тўлғазилиб, фуқаролар йиғинига чора кўриш учун юборилди. Халқ судига ҳам ўнга яқин ҳужжатлар жўнатилди.

Мисол учун, ўтган йилнинг охириларида туманимиздаги «Олтин булоқ» жамоа хўжалигида истиқомат қилувчи Беган Қандинов ўзига қарашли юз бош қўй-эчкисини экин майдонларига боқиб юрганда ушланди. Қарангки, Қандинов жаноблари қандини уриб, онгли равишда қўй-эчкини экинга бошқарган. У 27 минг сўм миқдорида зарар келтирган. Ибн Сино номли жамоа хўжалигининг чўпони Раҳмат Шавқиев ҳам хўжаликка тегишли 333 бош қўй-эчкиларни экин майдонларида бемалол ўтлатиб турган маҳалда қўлга туширилди. Эътибор қилингки, бу киши ҳам ё қонунлардан бехабар, ёки қонунларни менсимайди.

Моддий зарар ҳисоблаб кўрилганда салкам 9 минг сўмни ташкил қилди. Ҳар иккала жиноятчининг иши юзасидан тўпланган ҳужжатлар туман прокуратурасига юборилди ва Ўзбекистон Республикаси жиноят кодексининг 198-модда, 3-қисми билан жиноий иш қўзғатилиб, тергов ҳаракатлари олиб борилаётир.

Туман ҳокимияти, прокуратура, халқ суди ҳамда ички ишлар бўлими биргаликда комиссия тўздик. Бу комиссия айнан экин майдонларининг пайҳон қилиш ҳолларини камайтиришни назорат қилиб боради. Маҳалла қўмиталари ва хўжаликларга беркитилган милиция ходимларининг масъулиятини оширдик. Маҳалла қўмиталари ва фуқаролар йиғини билан ҳамкорлик анча самарали натижа берди. Чунки, жиноятларни содир этмаслик ёки жиноятга қўл ураётганларни йўлдан қайтариш борасида маҳалла аҳли билан учрашув ўтказиб, ҳар бир фуқаронинг фикрини билиб, қонунлар ҳақида тушунтириш ишларини олиб бораяпмиз.

Ўтган вақт мобайнида жиноятчилик ва экин майдонларини пайҳон қилиш ҳоллари кескин камайди. Аммо, бу жиноятларга тўлиқ чек қўйилди, деган сўз эмас. Биз келгусида ҳамкорликни янада мустаҳкамлаб, хато ва камчиликларни ўз вақтида тугатиб, тумандаги ваколатли органлар ҳамда фуқаролар кенгаши, маҳалла қўмиталари билан биргаликда ишлашни кучайтираверамиз. Яқинда бизнинг тадбирларимизга Оқтош шаҳридаги маҳаллалар ҳам қўшилиш истагини билдиришди. Демак, ҳамкорлик қанчалик яхши йўлга қўйилса, милиция ходимлари ёки ҳар бир ҳудуддаги милиция назоратчилари халқ билан яқинлашса, яхши натижаларга эришиш мумкин.

Хуллас, бизнинг асосий мақсадимиз халқимизнинг тинч ва фаровон ҳаёт кечиришлари учун ички осойишталикни таъминлашдир. Лекин, қонуннинг бузилишида асосий сабаблардан бири лоқайдликдир. Сен менга тегма, мен сенга тегмай қабилида иш тутиш, тўғрироғи айрим жиноятларни фуқароларимиз кўриб, кўрмасликка олиб кетишлари натижасида кўп жиноятлар ё очилмай қолади ёки кеч қолганда маъмурий органлар хабар топади. Шунинг учун ҳар бир фуқаро ҳеч иккиланмай ички ишлар бўлимига мурожаат қилсин. Негаки, Республикамиз Президенти томонидан чиқарилган «Экин майдонларини пайҳон қилишга қарши курашни кучайтириш тўғрисида»ги Фармони ҳамда бу борада қабул қилинган, Вазирлар Маҳкамасининг қарори ҳар бир фуқаро ҳуқуқини кафолатлайди. Дарҳақиқат, мамлакатимизнинг ғалла мустақиллигига эришиш учун пешона тери эвазига ундириб олинган кузги кўм-кўк буғдой ниҳолларини пайҳон бўлишидан асраш ҳар биримизнинг бурчимиздир.

Тўхтамурод ҚОДИРОВ,
Самарқанд вилоят, Нарпай тумани ИИБ бошлиғи, милиция майори.

Сўраган эдингиз

ЭНГ ЗЎРИ «МЕРСЕДЕС-БЕНЦ» КУ-Я...

«Ватанимиз мустақилликка эришгандан сўнг ривожланган мамлакатларнинг енгил автомашиналари бозорларимизга кириб кела бошлади. Қайси бир туридан биз харид қилганимиз маъқул?»

З. ЖОМОНҚУЛОВ,
Самарқанд вилояти

Биз автомобиль транспортида халқаро юк ташиш Давлат ҳиссадорлик компаниясининг молия ва тижорат ишлари бўйича директор муовини Абдужалил Абдужаббоdoровдан ушбу саволга жавоб беришларини сўрадик.

— Бутун дунёдаги автомобилсозларнинг фаолиятидан хабаримиз бор. Енгил автомобиллар билан қизиқувчилар учун қуйидаги маълумотларни бериш мумкин. Япониянинг енгил автомашиналари сифатли ва ёқилғини ута тежаш қобилиятига эга. Лекин Японияда жорий этилган енгил автомобилларнинг тўрт йилдан ортиқ ишлаганлари учун катта солиқ миқдори туфайли япон енгил машиналари тўрт йилга мўлжаллаб ишлаб чиқарилади. Олмонияликларнинг «Мерседес-бенц», «БМВ», «Опел» машиналари жаҳон миқёсида сифатлилиги жиҳатидан ва узоқ муддат эгасига беминнат хизмат қилиши важидан қадрланади. «Машинам тез бузилмасин, узоқ вақт хизмат қилсин» деганлар «Мерседес-бенц»дан олганлари маъқул.

Шароитимизга мосроқ, техник хизмат кўрсатиш тармоқлари кенг ёйилган ҳамда созловчи усталар етарли бўлган машиналар сафига Туркиянинг «Доган», Жанубий Кореянинг «ДЭУ» корпорациясига қарашли «Рейсер», «Тико» ва бошқа шу турдаги автомобиллар киради.

Айниқса республикамизда «ДЭУ» корпорациясига хос бўлган автомобилларнинг тайёрланаётганлиги шу турдаги автомобилларнинг келажаги борлигини кўрсатади. Қолаверса, келгусида Хоразмда қурилиши давом эттириладиган «Мерседес-бенц» енгил машиналар ишлаб чиқарувчи тармоқнинг ишга тушиши режалаштирилаётир. Демак ўз-ўзидан «Мерседес-бенц»га ҳам имконият очилмоқда. Ҳозирча Россияда тайёрланаётган «Жигули», «Москвич», «Волга» русумли автомобилларни харид қилиш ҳам қулайлик туғдиради. Чунки бу турдаги автомобиллар сифатсиз ёқилғиларда ҳам юриб кетаверади. Бундан ташқари, ҳозирча уларни созлайдиган усталар ва шаҳобчалар кўп жойларда мавжуддир.

Қашқадарё томонларда

МУНОСИБ СОВҒА

Яккабоғ туманидаги Неъмат Назаров номли саноат-савдо ҳиссадорлик жамияти жамоаси буюк соҳибқирон Амир Темур таваллуд топган куннинг 660 йиллигига муносиб совға тайёрлашга жазм қилишганди. Бу хайрли ишни ҳиссадорлик жамиятининг гилам тўқувчилари бекаму-кўст бажаришди. Улар Амир Темур сурати тасвири туширилган уч дона гилам тўқишиб, кўпчиликнинг олқишига сазовор бўлишди.

Гилам ўзининг ниҳоятда чиройлилиги ва турли ранглари билан ҳар қандай кишининг диққатини ўзига тортади. Бу ноёб совға буюк жаҳонгир Амир Темур юбилейи олдидан ўтказиладиган кўрик-танловда кенг намойиш этилади.

Ўз мухбиримиз.

Бизнинг мусоҳаба

ТОҒЛАР ҚЎЙНИДАГИ СУВҚЎРҒОН

Турсун Муродов — сув омборлари бўйича мутахассис. Балиқларни бир кўришдаёқ қайси турга мансублигини айта олади. Қашқадарёдаги Ҳисорак сув омборининг раҳбари.

— Турсун ака, Ҳисорак сув омборининг қурилиш тарихи ҳақида сўзлаб берсангиз?

— Сув омборининг қурилиши 1975 йили бошланган. Эсимда, институтни эндигина битириб келган кезларим эди. Оқдарёни тўсиб, сув омбори қурилиши ҳақидаги гап-сўзлар кўпайганди. Ўша йили раҳматли Шароф Рашидовнинг ўзлари келиб, сув омборининг тамал тошини қўйгандилар. «Шаҳрисабздан пахтани олиб ташлаймиз, боғдорчиликка айлантирамиз» дегандилар у киши. Бугунги кунда шу ишларнинг 80 фоизлари амалга ошди.

— Шундай қилиб, сув омбори қачон ишга тушди?

— 1977 йилдан бошлаб...

— Ҳисорак сув омборининг бошқа сув омборларидан қандай фарқи бор?

— Биринчидан, Ҳисорак денгизни тўсиш орқали қурилган бўлса, иккинчидан, атрофи Ҳисор тоғ тизмалари билан ўралгандир. Учинчидан, бу ерда бор балиқларнинг кўпчилигини бошқа сув омборларида учратмайсиз. Дунёнинг манаман деган оромгоҳларининг манзарасидан ҳам табиатимиз хушҳаводир. Бунга ўзингиз гувоҳ.

МУЛОҲАЗА. Биз бошқа мамлакатларнинг жаннатмакон боғларини, осмонўпар тоғларини, қиз сочидек ўйноқи шаршараларини кўрганимизда, томоша қилганимизда ҳайратдан ёқа ушлаймиз, суқланиб боқамиз. Билмаймизки, бизнинг ҳам юртимиз бу каби ажойиботлардан бенасиб эмас. Шукрки, булутларга қўл чўзган тоғларимиз, боғи эрамларимиз, шаршараларимиз мавжуд. Ҳисорак сув омборининг атрофи ана шундай масканлардан биридир.

Ҳазрати Султон ота зиёратгоҳи бу ернинг энг муътабар жойларидан биридир. Денгиз сатҳидан 3200 метр баландликда жойлашган. Кўпгина улуғларнинг қадами теккан қадамжо. Сувтушар шарараси, Ғилон қишлоғи... Бир-бирига мингашиб кетган тоғлар. Ўйланиб қоласан киши. Бу ерларнинг ҳеч қаери Кавказдан қолишмайди-ку. Фақат дам олиш оромгоҳлари қурилмаган. (Мироқи санаторийсини ҳисобламаганда).

— Турсун ака, бу ерда қандай балиқ турларини урчитаяпсизлар?

— Сув омборимизда сазан, лаққа, дўнгпешона балиқлари мавжуд. Яна икки хил балиқ олиб келиб ташладик. Бу яқин йиллар ичида ўз натижасини беради. Бундан ташқари фарил балиғини ҳам кўпайтирмоқдамиз. Улар учун махсус ҳовуз қурдик. Ҳисоб—китобларимизга қараганда, яхшилаб балиқчиликни ривожлантирсак, 5 йиллар ичида Қашқадарё воҳасини балиқ билан бемалол таъминлай оламиз.

— Яна қандай ишларни амалга ошираяпсизлар?

— ГЭС қурилиш арафасида. Ҳозир лойиҳа ҳужжатлари тайёр. Унинг электроэнергияси иккита туманни электр билан таъминлашга қурби етади. Бу юмушларни Ҳисорак сув қурилиши трестига қарашли 4-механизациялашган кўчма калонна ишчилари амалга оширмоқда.

— Сув омбори ишчиларининг моддий таъминоти қандай?

— Ойлик маошларимиз яхши. Ўз ёрдамчи хўжалигимизни ташкил қилганмиз. Унда 200 бош қўй, 170 бош ангор эчкиси, 30 бош қорамол бор.,

Сувдан ҳимоя қилиш зонасида эса боғимиз мавжуд. Улардан олинаётган маҳсулотлар ишчиларимизга текин тарқатилмоқда. Бундан ташқари иккита кичик корхонамиз бор. Улар ҳам ишчиларимизнинг моддий таъминотини яхшилаш учун баҳоли қудрат ҳисса қўшишаётир.

— Сув омбори ҳудудида ов қилиш мумкинми?

— Йўқ. Лекин махсус рухсатнома бўлса мумкин, албатта.

— Нега энди?

— Чунки бу ерларда насли кам қолган ноёб жонзотлардан тортиб, Ўзбекистонимизда бир пайтлар кўп бўлиб, эндиликда йўқолиб бораётган ҳайвонлар, қушлар олами мавжуд. Уларни кўз қорачиғимиздек асрашимиз керак.

Тўлқин РЎЗИЕВ суҳбатлашди.

Турмуш чорраҳаларида

АЁЛНИ ЁЛҒИЗ ҚОЛДИРМАНГ

- **«Ойижон, опамларни қачон кўрамиз».**
- **Адашган экан. Аммо...**
- **Аёл нега йиғлайди?**

Ёлғиз деразаси кўчага қараган уй файзсиз. Кўпдан буён иситилмаганидан деворлари нам тортиб, кетган. Бу уйда ҳамма нарса омонатдек.

Қизча онасининг пинжига суқилиб олган. Эртак айтиб беринг, деб ҳол-жонига қўймайди. Аёл ухласангчи, дея жеркигандай бўлади-ю, сўнг дағал, буришиқ қўллари билан гўдаги бошини силаб, эртак айтишга тушади: «Бир бадавлат кишининг каттакон ҳовли-жойи, сигир-бузоғи, узумзор боғлари ва қўғирчоқдек ясантириб қўйган уч нафар фарзанди бор экан...»

— Ойи, опамларни кўришга қачон борамиз, — дейди қизча эртак айтаётган онасининг ваъдасини эслатиб.

— Эртага...

— Кечаям шу гапни айтувдингиз...

Аёл қизчасининг хархашасини эшитмайди. Қаттиқ толиққанидан кўзлари юмилиб, вужуди карахтлашиб бораётганини сезади. Совуқ уйда хаёл уни узоқларга етаклайди.

Улар оилада учинчи фарзанд дунёга келганда ажралишди. Кексалар ўртага тушиб кўришди, насиҳат қилишди. Бўлмади. Ичкуёв лаш-лушларини кўтариб, қандай келган бўлса, шундай чиқиб кетди. Ҳозир унинг қаердалиги ҳам номаълум.

Шу чоққача уй бекаси бўлиб ишхона юзини кўрмаганди. Мавжуда биринчи марта рўзғорнинг тегирмон тошидек зил-замбил юки ёлғиз гарданида қолганини ҳис этди. Ишлашга, оила тебратишга мажбур бўлди. Иш қидириб фабрикага борди. Шогирдликка қўйишди. Бироз қатнаб, сабри чидамай, ташлаб кетди. Шундан сўнг яна икки-уч жойда мавсумий ишларга қатнаб юрди. Охири уйдан чиқмай ўтирди.

Уйдаги ул-бул нарсаларни сотди. Навбат онасидан мерос қолган ҳовлига келди. Уйга шу яқин атрофдаги савдо базаси харидор чиқиб, тез орада бузиб, омборхона қилиб олишди. Уч нафар боласи билан кўчиб келган жувон қариндошларникида яшай бошлади. Барибир ишга кирмади. Ҳовлининг пулини сарфлаб юраверди. Қозон-товоқ бир. Миннат қилишганича йўқ. Ҳарқалай ўз тоғаси-ку!

Аммо адашган экан. Тоғаси тўнғич ўғлини уйлантириб уйли-жойли қилмоқчи бўлгач, ўртада зардали гаплар пайдо бўла бошлади. Жувон янги бошпана излаш ташвишига тушди. Қаровчиси йўқ, деб икки нафар фарзандини болалар уйига топширди.

Мавжуда ҳозир уйсиз. Кенжа қизи Шоҳиста ўзи билан. Биз айрим мулоҳазаларга кўра унинг исмини ўзгартириб ёзишни лозим топдик. Жувоннинг шу аҳволга тушиб қолишига ким айбдор? Ўз болаларидан юз ўгирган ота-ми? Унинг уйини арзон-гаровга сотиб олган ташкилот раҳбарлари-ми?

Оқибати шу бўлдики, зарурати туғилганда Мавжуда уйини сотиб олган база бошлиғи ҳузурига бориб жанжал кўтаради. У ҳар гал аёлни хонадан қувиб чиқармоқчи бўлади, сўнг кўнгли юмшаб пул беради.

Кейинги бир-икки ой аёл қизчаси билан бир кишининг уйида яшаб юрди. Қизчаси пилдираб, изидан юради. Эгнидаги либосларнинг оҳори тўкилган.

Кунларнинг бирида хўжайин уйига меҳмон чақирди. Казо-казолар совға-саломлар билан келишди. Дарвоза олди енгил машина билан тўлиб кетди. Катта шу куни аёлга қизчаси билан ҳовли четидаги ҳужрадан чиқмасликни тайинлади. Эҳтимол нозик меҳмонлар кўриб қолишса уят қилишади, деганмикин?

Меҳмонлар кетишгач, эртасига лаш-лушларини йиғиштириб, қизчаси билан бу даргоҳдан чиқиб кетди.

Шаҳар четидаги ошхоналардан бирига хизматкор бўлиб ишга кирди. Пиёз, картошка арчиш, пол ювишдан бўшамайди. Ошхона эгалари кунлик тушумдан тўрт-беш сўмдан бериб туришади. Овқати тайин. Лекин бу билан ҳам узоққа бориб бўлмайди. Ташлаб кетсинми? Кунини қандай кўради? Қарз олмаган, сўрамаган таниш-билишлари қолмади ҳисоб. Муҳтожлик кишини не кўйларга солмайди. Баъзан ғурурни, иззат-нафсониятини ҳам бир чеккага йиғиштириб қўйишга тўғри келади. Озгина ҳиммат, мурувватга ҳам бош эгишга тайёр. Ёлғиз ўзи учун эмас, норасида қизчаси учун. Айтгандай, нега уни болалар уйига топширмади? Ахир у ерда шароит ҳар қалай яхши-ку. Тўнғич фарзандларини топшираётганда кўнгли анча тинчиган эди-ку. Йўқ, кенжасини бегона қўлларга берса, тамоман ёлғизлашиб қолади. Ким унинг дардларини шу гўдакчалик жимгина, маъюс тинглайди. Аслида у бу ёруғ дунёда ким учун яшаяпти?

Кимни деб сўнгсиз изтироблардан озор чекаяпти?

Ота меҳрини аллақачон унутган, она дийдорини соғиниб қоп-қора қорачиқларида илинж билан унинг йўлларини пойлайдиган шу уч нафар жигаргўшаси учун эмасми?

Аёл юрагини қуюндек эгаллаган сўнгсиз саволларга жавоб излайди. Дардини тўкиб солгач, бироз жим қолади. Сўнгра бир нарса ёдига тушгандек ялт этиб сизга қарайди. «Эсим қурсин, бугун қизчамнинг туғилган куни эди.»

Кимлардир мурувват кўрсатиб, арзимас сийловлар бериб туришади. Лекин қўлдан берганга қуш ҳам тўймайди.

Аёлнинг кўзига ҳамма нарса хиёнат бўлиб кўринади. Ажрашиб кетиб қолган эри ҳам, ҳовлисини олган база бошлиғи ҳам...

Мавжудага ҳиммат кўрсатганлар ҳам, камситганлар ҳам бўлди. Қизчасини кулбасида қолдириб, ёлғиз ўзи санқиб юради, деб шубҳали гаплар ҳам тарқатишди. Бирор сўққабош эркакка турмушга чиқишни маслаҳат ҳам беришди. Аммо жувон ёлғиз яшашга кўникиб қолганман, дейди. Меҳмон кутиб, катта давраларга дастурхон ёзмаганига ҳам анча бўлди. Олдинда умрнинг ҳали қанча баҳори, ёзи, қиши...

Ҳаётнинг оғриқли нуқталари кўп. Фақирлик кучасига кириб қолган кишининг ҳар бирининг бошини силашга қўл етмаслиги мумкин. Лекин муҳтожликка, умидсизликка тушган инсон учун етишмаётган энг катта нарса нима? Атрофдагиларнинг ҳиммат-мурувватими? Бошпанасиз қолганда бир кечадан жой беришларими? Кишига энг кераклиси — инсоний ғурур, шекилли.

Мавжуда кўп нарсалар қайтиб келишини истайди. Шу истакка қўшилиб қалбида оналик ғурури исён кўтараётгандек. Эртага у болалар уйига боради. Қизларини эргаштириб келади...

Ҳаёт давом этаверади...

Зоҳир ТЎРАҚУЛОВ,
Гули ЧЕҲРА.
Самарқанд.

ИШҚИНГДА ЗОР

Сувда балиқ бўлиб мен
Сузиб кетсам, нетасан?
(Халқ қўшиғи)

Сувда балиқ бўлмагин,
Гулим бўлу, сўлмагин.
Ёнимда яшна мудом,
Бу сўзимдан кулмагин.

Балиқ бўлиб нетасан,
Қаёнларга кетасан.
Яшил қирғоғинг ташлаб
Қай қирғоққа етасан?

Унда мен хор бўламан,
Узилган тор бўламан.
Бир мажнуну девона,
Ишқингда зор бўламан.

Балиқ бўлсанг, дарёнгни
Мен қуритмай қўймасман.
Тўрга айланиб, сени
Илинтирмай қўймасман.

Лиммо-лим оқсин дарё,
Шўх кулиб боқсин само.
Фақат балиқ бўлмагин,
Сузиб кетмагин аммо.

Унда мен хор бўламан,
Узилган тор бўламан.
Бир мажнуну девона,
Куйингда зор бўламан.

ФАРҒОНА САЙРИ

Мен қуйиб қадам Фарғоналарга
Бўлдим-ку ҳамдам мардоналарга.

Чиқдиму тоғлар, кавсар булоқлар
Айлади ошно дурдоналарга.

Чор тараф-теграм: гулбоғи эрам,
Етар қўл чўзсам дулоналарга.

Пистаси ҳай-ҳай, бодоми бай-бай,
Чақ, озор бермай дандоналарга.

Оқшом-саҳарлар, кездим шаҳарлар
Қониб куй-қўшиқ, тароналарга.

Қувноқ - давраси, дилкаш - ҳаммаси,
Қойил, жувону жононаларга.

Ҳар қадам-жаннат, яйрадим беҳад,
Дуч келиб, эртак-афсоналарга.

Ғулом ҳам бугун, бу водий учун,
Айланди мажнун-девоналарга.

Ғулом ШОМУРОДОВ.

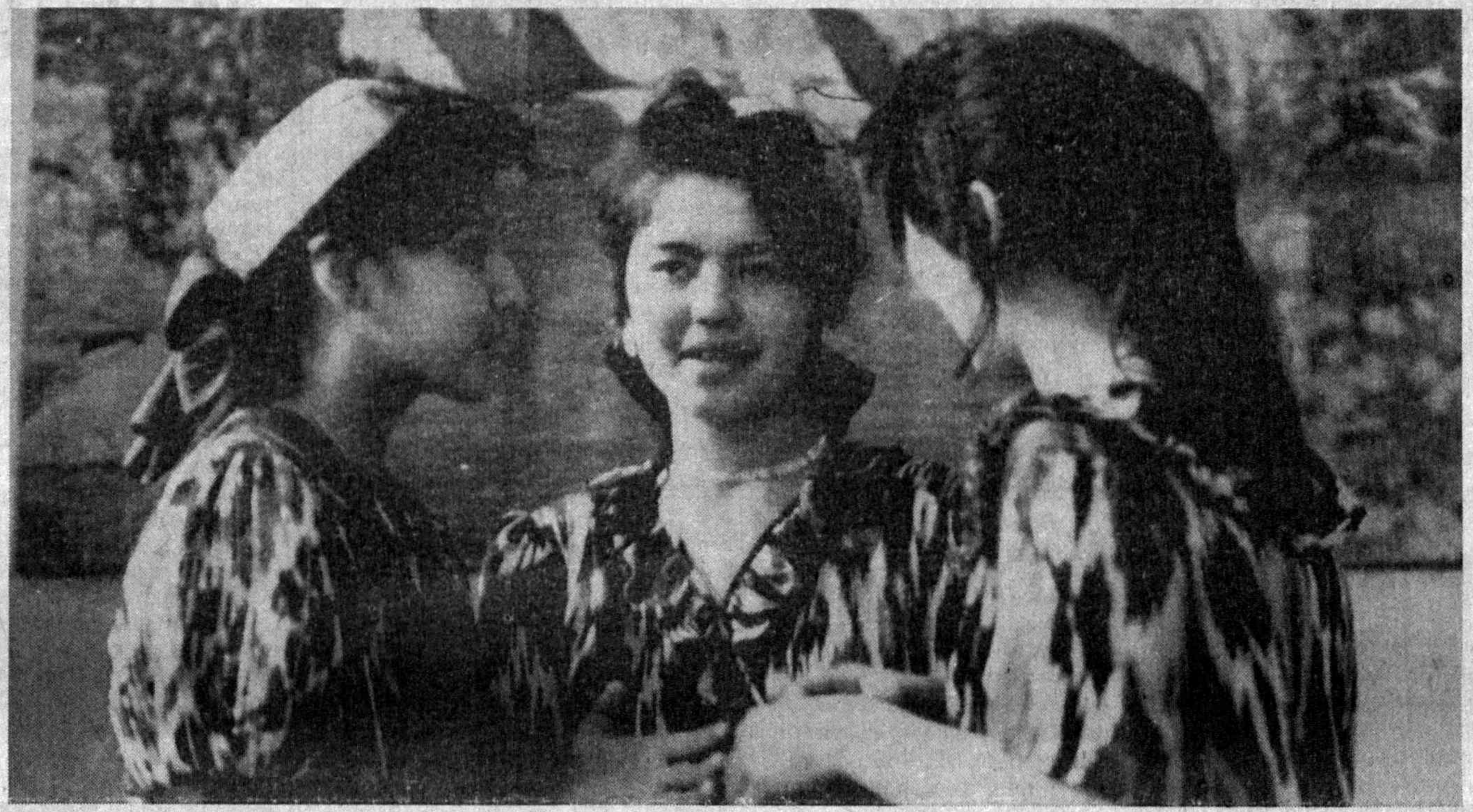

Сиз нима дейсиз?

СЎРАШИШ ОДОБИНИ ҚАЧОН ЎРГАНАМИЗ?

...Ёшларга бахтли-тахтли, уввали-жували бўлишларини тилаган куёвнинг амакисига тўй сухандони миннатдорчилик билдирди.

— Раҳмат. Сизга ҳам невараларингизнинг тўйларини кўриш, эвараларингизни етаклаб юриш насиб қилсин.

Сухандоннинг бу сўзларидан бутун тўй аҳлининг нафаси ичига тушиб кетгандек бўлди, назаримда. Чунки қишлоқ кичкина эмасми, ҳамма бу амакининг бефарзанд эканлигини яхши билар, фақат даврани бошқараётган йигит қўшни туманданлиги учун бу нарсадан бехабар эди.

Тўй алламаҳалгача давом этди, фақат менгагина бу уйинкулги татимади. Ўшанда амаки қандай ҳолатга тушганини билмадиму, аммо мен уйга қайтиб ҳам алламаҳалгача ухлаёлмай тўлғониб чиқдим. Қанча унутишга интилсамда Салим амакининг мўлтираб боқиб туришлари кўз ўнгимдан нари кетмади.

...Кичкина қизалоқлигимда нуқул қўғирчоқ йўргаклар, ўзимча уни кийинтирар, ювинтирар эдим. Улғайганимда эса келин бўлсам бир дунё болаларим бўлади, деб ўйлар ва шуни орзу қилардим. Аммо инсоннинг ҳамма ниятлари ҳам мустажоб бўлавермас экан. Мана турмуш қурганимизга 12 йил бўлибдики, куну-тун Аллоҳдан фарзанд сўрайман. Лоақал битта...

Бегона жойларга тўй-маракаларга боришдан юрагим безиллайди. Бир уй хотиннинг ҳаммаси битта-биттадан бола-чақаларингизнинг тинч-омонлигини, кичкинангизнинг соғлигини сўрашади. Юрак-бағрим қон бўлади. Нима дей? Нима деб жавоб берай? Баъзан фарзанд кўрмаганман, оналик бахтидан бенасибман, деб дод солгим келади. Нега нотаниш аёлнинг тақдиридан бехабар ҳолда унинг ота-онасию турмуш ўртоғигача сўрашади. Балки унинг ота-онаси ёшлигидаёқ ўлиб кетгандир, эҳтимол турмуш ўртоғи ташлаб кетгандир. Шундай ҳолларда унинг ярим кўнглини кўтариш ўрнига ярасига туз сепишади-ку. Ахир ҳамсуҳбатимизнинг соғлиги, иши, кайфиятини сўрасак ҳам бўлади-ку!

Ҳурматли «Туркистон» рўзномаси жамоаси! Мен бир мухлисингиз сифатида рўзномангиз саҳифаларида инсонларнинг ўзаро муомила маданиятлари, сўрашиш одоби ҳақида мақолалар бериб боришингизни истардим. Қани эди ҳеч ким бехосдан бировнинг дилини оғритмаса!

А. К.
Хоразм.

Севги шундай навбаҳорки

БОБОГА КЎНГИЛ ҚЎЙГАН ҚИЗ

Назар чўпоннинг ёши олтмишни қоралаб қолган эди. Ўғиллари уйли-жойли бўлиб кетишган. Доимо қўй гўшти еб, қуйруқ мойини ичганлигиданми икки бети қип-қизил. Эллик-олтмиш килолик зил-замбил қўйларни эшакка кўз очиб юмгунча ўнгариб олади.

Шу чўпон чўлиғининг уйида чой ичиб юрар, баъзан шу ерда тунаб қолар эди. Эл оғзига элак тутиб бўлармиди. Назар бобо чўлиғининг қизини, қиз бўлса бобони яхши кўриб қолган эмиш деган гаплар овоза бўлиб кетди.

Бу гапларга биров ишонди, биров йўқ.

— Нима жин урди, сенга, бобонг қатори одамни-я... — деб қизни айблаганлар бўлди.

Қиз ачиниш билан айтилган бу сўзларга кулиб қўя қолди.

— Нима бало, чўпони тушгур қизимизни иссиқ-совуқ едириб, ўзига мойил қилиб олдимикан?

Қизнинг ота-оналари ҳам саросимага тушиб қолдилар. Ҳатто бир куни чўлиқ туман редакциясига келиб муҳаррирдан қари ошиқ чўпон ҳақида фельетон ёзишни талаб этди. Бу арз шикоятлардан боши қотиб юрган мухбирлар қизнинг отаси туман прокурорига ҳам ариза ёзганини эшитиб, яна ҳам ҳайратда қолишди.

Прокурор қизни чақирди... бироқ... қизнинг хоҳишига ҳеч нарса тўсиқ бўла олмади.

— Мен шу кишини яхши кўриб қолганман. Нима қилай, ўзимни ўлдирайми?

Кейинчалик қиз билан гурунглашган кишилар кечиккан муҳаббатнинг туб илдизларини билишни истаб, анча гап кавлаб юришди. Айтишларича қизнинг онаси қазо қилган экан. Шу боисдан бир оғиз ширин сўзнинг гадоси бўлган. Қишлоқда айрим тенгқурлари билан гурунглашганда бу йигитлар тилёғламалиги ёки бошқа нуқсонлари сабабли қизга маъқул бўлмаган. Чўпон бобо эса... Гап ёшдами, унинг ширинсўзлиги, кўнгли очиғлиги, ниҳоятда соддалиги қизга ёқиб қолибди. Шу-шу қарийб олти йилдирки улар бирга яшайдилар. Бола-чақалари бор, ҳеч нарсадан зориқишмайди. Назар бобо билан қизнинг севгиси ҳақидаги ҳикояни эшитиб улуғ адиб Лев Толстойнинг «Эркак ва аёл муҳаббати бу ихтиёрий келишувдир» деган сўзлари ёдимизга тушди.

Ж.Хушбоқов.

КЎНГИЛ ҚАТИДАГИ СЎЗ

Сен нимага бунча лоқайд бўлиб кетяпсан, азизим. Қани сендаги эътиборлилик, қувноқлик. Сўрасам — энди катта бўлдик, ярашмайди. Болаларни катта қилишни ўйлайлик, уларнинг ташвишлари етиб ортади, дейсан. Ахир ҳамма нарса ўз йўлида давом этаверади. Бунга нималарнидир йўқотиш эвазига эришмаслик керак. Сўнгги бор мен билан қачон меҳмонга бирга борганингни эслай оласанми? Байрамларни бирга ўтказмаганимизга, дам олишга бирга бормаганимизга ҳам қанча вақт бўлди? Ахир булар фақат ёшликка ярашадиган ҳолатлар эмас-ку.

Умр йўлдошинг.

* * *

Мен қандай қилиб кўкрак сути бериб боқмаган, тунлари бошида парвона бўлмаган, алла айтмаган болаларни «болам» деб атайман? Бу сўзни айтишга менинг ҳаққим борми? Улар мени «она» деб қабул қилишадими? Менинг меҳрибончиликларимни, эътиборимни улар ўз азиз кишисиникидай қабул қилишармикин? Уларнинг кўзларига қараб йиғлагим келади. бунчалик мунгли бўлмаса бу кўзлар. Ўлим олдида мана шу гўдаклар ҳам ҳаётдан совиб кетишган. Энди бир умр ўзларига жон бахш этган онасини қайта кўрмасликларини, унинг қадам изларини қолган хонадонда бошқа бир аёл юришини митти юраклари кўтара оларmikин? Ё худо, менга ҳам, гўдакларга ҳам сабр бергин, бардош бергин, чидам бергин. Ва меҳр бергин бир-биримиздан айирмайдиган.

Ўгай она.

* * *

Шундай ҳаяжондаманки, гўё осмонда қуш каби учиб юрибман. Мен келин бўламан... Бир ойдан кейин. Уйимизга келган совчиларни кўриб, оёқларим қалтираб кетди. Бирданига катта қиз бўлиб қолганимга ишонгим келмади. Бир томондан озгина бўлса-да келин бўлгим келди. Лекин, лекин бегона хонадонда бир умр яшашимни кўз олдимга келтирсам, ота-онамни, яқинларимни ташлаб кетишим шартлигини ўйласам, турмушга ҳам чиққим келмайди.

Азиза.

* * *

Суратингга термулиб, ҳозирги қиёфангга ишонгим келмайди. Ўқиб юрганимизда қанчалик гўзал эдинг. Нима, бор гўзаллигинг фарзандларингга улашиб бўлдингми? Кеча кўчада кўриб, аввалига танимадим. Фақат кулишларинг ўзгармабди. Ёнингдаги қизларинг — сенинг ёшлигинг. Кечадан бери суратингга қараб ўйлайман: ўша чиройли, маъсума қиёфанг ўзгариб кетганини тасаввуримга сиғдиролмайман. Эҳ йиллар, йиллар. Балки мен ҳақимда ҳам бошқалар шундай ўйлашар? Ахир мен ҳам сенинг каби фарзандларим юзида ўз ёшлигимни, қиёфамни кўраман-ку, дугонажон.

Лобар.

Дил сўзларини ёзиб олувчи: Г.Алибоева.

Мунозара учун мавзу

КЕЛИН БЎЛИБ СУЗИЛМАГАНЛАР

... ёки алданган кўнгиллар армони

Инсон дунёга нега келади? Нега умр дея аталмиш қисқагина фурсатда тинимсиз меҳнат қилади, ўқийди, изланади? Ўзидан яхши ном қолдириш учунми? Яхши номию кафтдек ери, уй-жойи ўзидан кейин кимга қолади?

Яқинда аёллар касалхоналаридан бирида бўлганимда мени яна 17 йилдан сўнг етуклик аттестатини қўлига оладиган бир кичкина одам ҳузурига бошлашди. У ҳам инсон деб аталади. Лекин жуда кичкина. У дунёга келганидан бери эндигина беш куну беш тунни кўрди холос. Афсуски... бу боланинг пешонасига «тирик етим» деб аталган тамға босилган. Бу тамғани унга ўз «падарибузруквори» ила «волидаи муҳтарама»лари босишди.

Болага тикиламан: сочлари, кўзлари қора, қошлари ҳали чиқиб улгурмаган. Лаблари тамшанади: эҳтимол у онасининг кўкрагини излаётгандир.

— Меҳри тушиб қолишидан қўрқиб, онаси уни бирон марта ҳам эмизмади, — дейди мен билан суҳбатлашган шифокор. — Боланинг айби-оилада тўртинчи бўлиб туғилгани. Ота-онаси бу бола уларнинг оилавий режаларининг ушалишига ортиқчалик қилишини айтиб, ташлаб кетишди.

Бу гапдан юрагим титради. Ўйлайман, ўша ота-она уйидаги битта гиламини кўчага чиқариб ташлармикан? Асло! У бундай қудратга эга эмас. Ёки овозниrгорини ўғри умариб кетса, э, садқаи сар, дермикан? Аксинча, то топилгунча милиция-ма-милиция чопади. Чунки у бу овознигордан муҳаббатни, ота-онани мадҳ этувчи қўшиқлар эшитиб ҳузурланади. У ҳамма нарсани билади, фақат икки нарсани билмайди: бу қўшиқларнинг ўзига тааллуқли эмаслигию, бу оламнинг қайтар дунё деб аталишини?

Шайхонтоҳур туманидаги 1-сонли туғруқхонанинг чақалоқлар бўлими мудираси Шоира опа Исҳоқова билан шулар ҳақида суҳбатлашдик:

— 240 ўринли бу туғруқхонада 15 йилдан бери ишлайман. Ҳамкасбаларимиз билимли, тажрибали мутахассислар. Улар онанинг соғлиги ва боланинг соғлом туғилиши учун кечани-кеча, кундузни-кундуз демай меҳнат қилишади. Биз учун онанинг ўз чақалоғини эсон-омон, меҳр билан бағрига босишини кўришдан катта қувонч йўқ. Лекин баъзи оналар.. Мен оиласи, имконияти бўла туриб ўз жигаргўшасидан воз кечадиганлар ҳақида гапиришни ўзимга эп кўрмайман. Мени ҳали келинлик либосини кийиб улгурмай туриб она бўлганлар қисмати ўйлантиради. Улар кўпинча 17 — 20 ёшлар остонасидаги қизлар бўлишади. Мисолларга мурожаат қилайлик: Дилбар (қизнинг исмини ўзгартирдик. С.М). исмли 16 ёшли қизнинг ота-онаси уни қаттиқ оғриқ билан хирургияга, кейин бизга олиб келишди. Дилбар бироз вақт ўтар-ўтмас момоларимиз таърифлагувчи қўчқордек ўғилга она бўлди. Тўғрироғи, она бўлмоқчи эди, аммо қизнинг ота-онаси бунга йўл қўйишмади. улар ўта «ориятли» кишилар экан — неварасини қолдириб, қизини олиб кетишди.

Яна бир воқеа: кечагина боласини ташлаб кетган талаба қиз эртасига акаси билан келди. Акаси болани кўрди-да, дарҳол унинг отасини топиб олиб келди, йигитнинг ота-онасини чақиртирди, уларга бор гапни тушунтирди. Натижада бўлғуси куёвнинг ота-онаси болани ҳам олиб, икки ёшнинг бошини қовуштиришди.

Уч тарафга — ҳаётнинг учта айро ва тиканли йўлига кетаётган уч инсон бир оилага жам бўлиб, янги ҳаётларини бошлашди.

«Билмайин босдим тиканни...» дегувчи қизларнинг дарди бир хил бўлади: ўша йигитнинг йўлларини кўзлари нигорон бўлиб кутади, қанийди бирров келиб: «Бола меники! Уни ташлаб кетиб хор-зор қилишга йўл қўймайман. Турмуш қурамиз», — деса! Шўрлик қиз то кетадиган кунигача кутади, умид қилади, бирон имкон излайди. Аммо ҳеч чора тополмайди.

Уни сўраб ҳеч ким келмайди. Бахтиқаро қизга раҳминг келади. Шу ерда ҳам бемалол юролмайди — кимнингдир уни таниб қолишидан, ота-онаси, қуни-қўшнисининг бу хунук воқеадан хабар топишидан қўрқади. Боласини кўзлари олазарак бўлиб охирги марта бағрига босадию қон йиғлаб кетади.

Қараб туриб юрак-бағринг эзилади. Қиз болани шу аҳволга солиб қўйиб, сўнгра қилган ишини тан олмайдиган номард йигитлардан нафратланиб кетасан киши. Алданган қизларни ҳам оқлаб бўлмайди менинг назаримда. Инсонлар борки, олган тирноғини бировларнинг оёғи остида ётмасин деб ерга ташламайдилар, бошқа бировлар эса...

Шоира опа эзгу тилак билдирдилар: ҳар бир қизга гўшангада келин бўлиб сузилмоқ насиб этсин. Шу ўринда бир ҳақли савол туғилади: баъзи қизларнинг келинлик лаззатини тотиш бахтидан маҳрум бўлишларига ким айбдор? Ҳаммасига ота-онанинг фарзандига яхши тарбия беролмаганидир? Балки дўсти-ёру, қуни-қўшнининг лоқайдлиги туфайли шундай ҳодиса рўй бергандир. Эҳтимол. Лекин нима бўлгандаям ҳаёт дея аталмиш чексиз- чегарасиз уммон тўлқинлари ўз тақдирини у қирғоқдан, бу қирғоққа иргитишига, пешонасидаги «тавқи лаънат» деган зилдек оғир ёзув бошини умрбод қуйи эгиб юришига мажбур этишига аввало қизнинг ўзи айбдор.

Зулфия исмли қизнинг дил изтиробларига қулоқ тутайлик:

— Мен у билан бир дугонамнинг тўйида танишиб қолдим. Кейин яна икки-уч марта учрашдик. Бу орада у мени севиб қолганини, менсиз бир кун ҳам яшай олмаслигини такрор-такрор айтди. Аслида мен ҳам уни аллақачон яхши кўриб қолгандим.

— У йигитнинг нимаси ёқди сизга? — сўрайман Зулфиядан.

— Назаримда у худди мен орзу қилгандек эди. Энг сўнгги модада кийинар, машинада юрар, бир сўз билан айтганда, бой-бадавлат ҳамда чиройли эди.

— У ҳақда ота-онангизга айтдингизми?

— Йўқ, ҳали эрта деб ўйладим.

— Унда нега...

— Унинг тўй қиламиз, деганига ишонибман. Ҳомиладорлигимни эшитиб, бир иложини қилиб йўқотиш керак, — деди-ю, шу кетганича кетди. На уйини биламан, на қариндош-уруғини.

Зулфия ҳўнграб-ҳўнграб, елкалари силкиниб-силкиниб йиғлайди. Ёноқларини ювиб кетаётган кўз ёшлари кўксига думалайди. Нимадир дегим келади. Лекин нима? Ота-онанг кўзини шамғалат қилишга, уларни алдашга, йигитларнинг машинаси бори-ю, бой-бадавлатлигига қараб баҳолашга, қолаверса, шу номаъқул ишни қилишга етган ақлинг, сени севган йигит тўй-томошасиз, имижимида висолингга ошиқмаслигига етмадими, деймисан?

Қизларнинг баъзилари билиб ё билмай ўткинчи ҳиссиётни муҳаббатга алмаштиргандир. Лекин баъзи йигитларимизга нима бўляпти? Ёлғон ваъдалар билан бир оиланинг гўзал бекаси бўлса арзийдиган қизнинг иффату ҳаёсини ўғирлаб, эл-юрт ичида шарманда-ю шармисор қилган, сўнгра ўз зурриёдини тан олмай, «севгилиси»нинг ҳам, фарзандининг ҳам умрбод камситилишини, хўрланишини томошабин бўлиб кузатиб турган йигитларнинг орияти, ғурури қаёда қолди? Бир куни улар ўзлари айтувчи «онаси ўпмаган қиз» билан турмуш қуришар, фарзандлик ҳам бўлишар. Ўшанда — «ота»лаб унга талпинган фарзандини бағрига босиб эркалаётганида, наҳотки ўзининг қаердадир яна бир тўнғич фарзанди борлигини, у ҳар бир киши орқасидан мўлтираб уни излаётганини, аҳтараётганини ҳис қилиб, виждони қийналмаса, бағри ўртанмаса? Бундайларни белида белбоғи бор йигит деб бўладими? Сиз нима дейсиз, азиз муштарий?

Саодат МАТЁҚУБ қизи,
«Туркистон» мухбири.

Мактуб

МЕН ҲАМ БАХТЛИ БЎЛМОҚЧИ ЭДИМ...

Ўрта мактабни битирган бўлсамда, ҳали ғўр эдим. Ҳаётнинг аччиқ-чучугини кўрмаган, етарли тажрибага эга эмасдим. Бир куни уйимизга эл-юрт ҳурматидаги обрўли одамлар келишди. Сўнгра билсам улар совчилар экан. Урф-одатларимизга кўра, биз қизлар асосан ота-онамизнинг розилиги билан турмушга чиқамиз. Чунки ота-она рози, худо рози деган гап бор. Ниҳоят қўшни қишлоқлик Чори деган йигит билан никоҳ тўйимиз бўлиб ўтди. Мени узатиб боргандан кейин Чори Тошкентга ўқишга кетди. Мен эса қари отаси ва онасига қарашиб турдим. Хизматдан қочмадим. Қарияларни ўз отам ва онам сингари ҳурматладим. Икки юзга яқин қўйга, ўнта сигирга қараб, уларни асраш ўзи бўлмайди, албатта.

Лекин Чори мен кутган йигит бўлиб чиқмади. У менга уйланмасдан олдин қаршилик Гуландом исмли қизни йўлдан уриб, уйига эргаштириб борган. Улар келин-куёв бўлишиб, ун кун бирга яшашган экан. Сўнгра Чорининг ота-онаси Гуландом билан келишолмагани учун ажратиб юборган. Чори мендан ҳам аста-секинлик билан узоқлаша бошлади. У институтдан таътилга келган пайтларда ҳам кўпроқ ошна-оғайниларининкида бўларди. Мен эса ҳамма кўргиликларга чидар эдим. Нима ҳам қила олардим. Бошқа иложим йўқ эди. Касални яширсанг, иситмаси ошкор қилади, деганларидек барибир менинг ҳаёт ташвишларимни ота-онам билиб қолди. Отам, албатта, Чори билан мен тўғримда гаплашди. у «Қўшни хўжаликдан уйланганман, қизингни олиб кетавер, мен у билан яшамайман» деди. Гапнинг дангалини эшитган отам мени олиб жўнади.

Ҳаёт жуда мураккаб нарса эканлигини эндигина тушуниб етдим. Аммо начора. Менинг оила, қайнона-қайнота ва умр йўлдош ҳақидаги узундан-узоқ орзу-умидларим чил-парчин бўлди, эзгу ниятларим хор бўлди, топталди. Мен ҳам бир оилага меҳрибон бека-ю, ширин-шакар фарзандларга она бўлмоқчи эдим... Турмуш қурган кунларимизда пешонамга илмли, тушунган йигит ёзилганидан нақадар қувонгандим. Афсус... олим бўлиш осону одам бўлиш қийин, деганлари рост экан. Яна бир йилдан кейин менинг қалбимни жароҳатлаган киши, беморларнинг тан жароҳатини даволай бошлайди.

Ўйлайман: нега тақдир мени тиконли йўлга бошлади? Бунга ким айбдор? Қадимда боболаримиз қуда бўлғувчиларнинг етти авлодигача суриштириб, маъқул бўлса тўй бошлашарқан. Назаримда бу удумларимизнинг унутилаётганлиги баъзи оилаларнинг инқирозга юз тутишига сабаб бўлмоқда.

Мен ҳам бахтли бўлмоқчи эдим. Орзуларим бир дунё эди. Лекин адашдим. Эндигина камолга етаётган соддагина сингилларим, шаҳарда илм олаётган бокира дугоналарим. Орамизда меҳр-муҳаббат, бурч, оиланинг муқаддаслигини асраш каби туйғулардан йироқ йигитлар ҳам бор экан. Огоҳ бўлинг, улар сизни авраб, севгидан лоф уриб, ишонтириб, сўнгра ҳаётингизга оғу солмасин.

Гулжаҳон ОЛЛАНАЗАРОВА.
Деҳқонобод тумани.

Ўзбекистон халқ артисти Ҳамза Умаров таваллудининг 70йиллигига

БИР АКТЁР ВА УЧ РОЛ

Адиб ва иқтидорли актёр фаолиятида муштарак нуқталарни кўп кўраман. Иккиси ҳам характер яратади, иккиси ҳам ёзиладиган, тилга олинадиган сўзни хўп танлайди-да, сўнгра ўша талаффуз этиладиган жумлага, унинг маъносига мос келадиган феъл-атвор, имо-ишора, умуман жисмоний ҳаракат излайди.

Яхши актёр ўша қалам соҳиби танлаган ва сўз билан ифода этган ҳолатни ижро ила кўрсатиши керак бўлади. Шунда у ёзувчи изидан боради... Сўз воситаси ила таърифланган қаҳрамонни бевосита кўрсатади.

Шу боис саҳна ёки экран бизни китоб қаҳрамонларига яқинлаштиради деймиз-у, аввало актёрни — Асад Исматовни, Аброр Ҳидоятовни, Лутфихон ая Саримсоқовани, Раззоқ Ҳамроевни эслаймиз, қадрлаймиз.

Ҳамза Умаров ҳақидаги мулоҳазаларимиз аввалида бундай ўхшатишни келтирганимизга сабаб бор. Бу актёр ёзувчи сингари масалага кенг қаради, фикри теран, бадиий таҳлили кучли эди. Ўзи ҳам қалам тебратарди. Сценарий ва пьесадаги образни адиб сифатида қайта идрок этиб, зарурият бўлганда уни тўлдириб, сўнгра ижро воситаларини изларди. Мадаминбек («Фавқулодда комиссар» фильми, 1970) образида унинг ақлли, донишманд, зеҳни ўткир шахс сифатида гавдаланишини эсланг. Бундай образ чорак аср муқаддам бунёд этилганини эсласак, актёр ижодий жасорат намунасини кўрсатганидан ҳайратга келамиз. «Босқинчи», «босмачи» ҳисобланиб келинганларнинг раҳнамоси бўлган Мадаминбекнинг мураккаб психологиясини кўрсатишда актёрнинг зеҳни, сезгирлиги ҳал қилувчи омил бўлган. Театрга ҳамиша содиқ қолган, саҳна маданиятини қадрлаган актёрнинг кинодаги, телевидениедаги ижоди самарали, ибрат олса арзигулик эди. Бу сўзларни ёздим-да, ўйлаб қолдим: ҳақиқатан ҳам ибратлими? Актёр Ҳамза Умаров келишган қадди-қомати, мукаммал сўз маданияти, кўпқиррали истеъдоди билан янада кўпроқ роллар ўйнаши мумкин эмасмиди?! Аслида бундай актёрга мослаб сценарийлар ёзилиши керак эмасмиди?! Хорижда шундай-ку! Агар Жулетта Мазинанинг катта имкониятлари назарда тутилиб мураккаб композицияга эга бўлган сценарийлар, зиддиятлардан холи бўлмаган образлар ёзилмаганида бу актёр истеъдодининг барча қирралари очилармиди?..

Ҳа, у ранг-баранг, мураккаб образлар ярата олишини ҳисобга олиб, ҳажвий ва фожиавий унсурларга бой бўлган асарларда, лирик-психологик тасмаларда ролларни уддалай олиши назарда тутилиб, махсус адабий сценарийлар ёзилиши мумкин эди! Шунда имкониятлари беқиёс бўлган Ҳамза ака бир зум бўлса ҳам ролсиз қолмасди, ижодлари янада сермаҳсул, сермазмун бўларди. Актёр ишсиз юрган чоғлари, фақат дубляжда овоз бериш билан чекланган дамлари бўлмаган дейсизми?!.. Йиллар давомида рол кутиб юрганлари-чи! Аслида Ҳамза Умаровни мен Отабек қиёфасида ҳам тасаввур этаман (вақт ўтиб, 42 ёшли бу актёр Абдулла Қодирий «ўттиз беш ёшларда бўлган кўримсиз бир киши» деб таърифлаган Ҳомид ролига маъқул топилди), Йўлчини ўринлатиб гавдалантиришига ҳам ишонар эдим (бу гал ҳам актёр 30 ёшдан ошганида Ойбек таърифлаган ... ёши 25 дан ошмаган бўлса ҳам, қаримсиқ кўринган» Салимбойвачча образини яратиш унга топширилди).

Шундай бўлса-да, Ҳамза акани бахтли актёр, деб биламан. Зеро, у жўшқин ижод билан банд дамларида услуб жиҳатидан ўзига яқин бўлган улкан талант соҳиблари билан учрашиш шарафига муяссар бўлди. Актёрларнинг буюк дўсти ва устози Наби Ғаниев унга рол бериб «Фарғона қизи» фильмида бирга ишлади (1947—1948 йиллар). Кейинчалик эса Комил Ёрматов, Шуҳрат Аббосов, Али Ҳамроев, Элёр Эшмуҳамедов каби малакали режиссёрлар билан ҳамкорликда ишлаганида ёнида шерик ижрочи сифатида кино ва театр санъатимизнинг буюк арбоблари турдиларки, бу ҳол Ҳамза Умаровнинг ижрочилик санъатини камол топиб бориши учун хизмат қилди.

Ҳамза ака Ҳомид талаффуз этган «Единг-ку, аблаҳ» сўзларини романда учратмаймиз. Лекин бу ҳирсини қондириш йўлида ҳеч нарсадан тоймаган Ҳомиднинг ҳолатини аниқ таърифлашга ёрдам беради. Қилмишлари учун жазоланган шахснинг сўнгги сўзи ҳам қўпол, дағал, сўкишдан иборат. Бу ўринда актёр қаҳрамон ҳолатини кўз зўр-базўр илғаб оладиган имо-ишора орқали, икки сўздан иборат жумла ёрдамида очадики, бу ҳол Ҳамза Умаровни уста ижрочи, бадиий сўз устаси сифатида яна бир бор таърифлайди.

Бир актёрнинг уч ролини эсладик. Ҳамза Умаровнинг имкониятлари беқиёслиги ҳақида пича фикр юритдик. Дарҳақиқат, бу актёрнинг кино ва театрдаги ижоди билан фахрлансак арзийди. Шу билан бирга у қанчадан-қанча ролларни ўйнашга улгурмай орамиздан кетганини ёдингизга солгим келади. Ўша ўйналмаган роллар энди ҳеч қачон Ҳамза аканикидек қилиб ўйналмайди...

Ҳамидулла АКБАРОВ,
профессор.

Янги шеър

ИЛТИЖО

Номаълум жангчи қабри ёнидаги ўйлар

Азиз тупроқ, Сенга тиз чўкдим,
Тингла, қалбим кўтарар тугён.
Қучоғингда бу дам ётар жим,
Менинг учун энг азиз Инсон!

Сўроқладик, изладик минг бор,
Йироқлардан чақирдик уни.
Йўлларига боқдик умидвор,
Келиб қолар дея ҳар куни.

Уруш битди, келмади бироқ,
На қора хат, на бир бошқа хат.
Охир бўлиб, тоқатимиз тоқ,
Йўлга чиқдик, келди деб фурсат...

Бироқ, айтай оғир бўлса ҳам,
Эзса ҳамки фарзанд қалбини,
Минг бор фарёд қилсакда бу дам,
Кўра олдик фақат қабрини.

Фарзандиман,оҳ ёмон экан,
Жудолигу аламнинг доғи.
Ёддан кетмас етаклаб юрган,
Сочларимни силаган чоғи...

Ҳар кун тонгда қилай зиёрат,
Гуллолалар экай бошига.
Ота, дея ташна диллар ҳам,
Йўқлаб келсин отам қошига.

Тинсин энди ёмғирдай ёғган,
Норасталар кўзидаги ёш!
Қуримасин ҳеч ким ёстиғи,
Асло уруш кўтармасин бош

Бизлар кўрдик уруш доғини,
Келгусилар асло кўрмасин
Бизлар каби жигар бандларин,
Мозорини излаб юрмасин.

Агар улар бўлганда ҳаёт,
Бўлармиди ўзгача олам.
Балким олис юлдузларга ҳам,
Қўярмидик эртароқ қадам.

Тирик бўлса ўшалар агар,
Кўз-кўз қилиб ғолиб тузумни —
Юртимизда анча аввалроқ
Қурармидик Одил тизимни...

Тупроққинам, азиз, тупроғим,
Ардоқлабсан, оталар ҳокин.
Шунча мардлик, жасурликдан сўнг,
Оғушингда олмоқдалар тин.

Шулар тўккан қонлари ҳаққи,
Ватан ва халқ ишқида ёнай.
Тинчимайман тинчимагунча
Олам аро Низолар токай!

Ғунча кетган орзулар ҳаққи,
Ер юзида, азиз тупроғим —
Тинчлик учун тинмай курашай,
Оғушингга боргунча таним.

Азиз тупроқ, тиззам букилиб,
Ҳурматингга эгаман бошни.
Ота, дея қалбимни ёқиб,
Сенга қўйдим хотира тошни.

Энди ҳар кун келаман бунга,
Бу номаълум жангчи — Сиз Отам.
Сизга таъзим қилиб келади,
Невара-ю чеваралар ҳам

Ҳолисхон ОЛИМЖОНОВА.

Эҳтиёт бўлинг, ёнғин!

ИССИҚ ЯХШИ АММО...

Ўлкамизда қиш. Қиш ҳар доим ўзининг совуқ кунлари билан одамлар учун завқ-шавқ билан бирга бир талай ташвишлар ҳам туғдиради. Булардан энг асосийси корхона, муассаса, турар жойларни иссиқлик билан таъминлашдир. Хонадонларни иситиш мақсадида фуқаролар турли-туман иситиш асбобларидан фойдаланишга мажбур бўладилар. Улардан эҳтиётсизлик билан фойдаланиш эса ёнғин чиқишига сабаб бўлади.

Халқимизда қиш ғамини ёзда егин, деган нақл бор. Буни тўғри тушуниб етган фуқаролар ёздаёқ қиш тадоригини кўриб қўйишган. Яъни, иситиш асбобларини кўздан кечириб, зарур таъмирлаш ишларини бажардилар. Аммо, содир бўлаётган ёнғинлар кўпчилик фуқаролар қишки мавсумга кўнгилдагидек тайёргарлик кўрмаганликларини кўрсатмоқда. Ҳозирги кунда рўй берган ёнғинлар таҳлили шуни кўрсатадики, улар асосан иситиш печкаларининг ва газ асбобларининг носозлиги ва узоқ вақт қаровсиз қолиб кетиши ва уларни назорат қилишни ёш болаларга топшириш каби сабаблар туфайли содир бўлаяпти.

Айниқса, сўнгги кунларда ҳарорат анча пасайиб кетганлиги натижасида содир бўлган ёнғинлар сони ортиб бораяпти.

Ёнғин офатдир. У нафақат фуқароларнинг уй-жойлари, мол-мулклари ёнишига, балки уларнинг тан жароҳати олишларига ва ҳатто ҳаётдан эрта кўз юмушларига сабаб бўлаяпти. Бу кўпчиликни ташвишга солаётир. Бундай ачинарли ҳолларнинг олдини олиш учун биргаликда курашиш лозим.

Мисолларга мурожаат қилайлик: Биргина ўтган йилнинг 15 декабрдан 16 декабргача бир кун ичида республикамизда 45 та ёнғин содир бўлди. Шуларнинг 20 таси иситиш печларидан нотўғри фойдаланиш ёки уларнинг носозлиги натижасида рўй берган. Ушбу ёнғинлар инсонларга фақат моддий зарар етказибгина қолмай, 5 киши ҳалок бўлган ва 10 киши турли даражада тан жароҳати олган.

Яна бир мисол Самарқанд вилояти Каттақўрғон шаҳри Ш. Рашидов номли жамоа хўжалигидаги 13-уйда яшовчи А. Жалилов хонадонида печ мўрисининг носозлигидан ёнғин содир бўлди. Ёнғин натижасида уй анжомлари ёниб, бир яшар бола тутундан заҳарланиб ҳалок бўлган.

Шу куни Тошкент вилояти Ангрен шаҳар, иккинчи даҳанинг 16-уйида истиқомат қилувчи А. Холецкая хонадонидаги ёнғин туфайли эса уйда ёлғиз қолган 1990 ва 1992 йилларда туғилган икки бола ҳалок бўлишган.

Бундай мисолларни кўплаб келтиришимиз мумкин. Ҳозирги қишли-қировли кунларда хонадонингизда кўнгилсиз ҳодисалар бўлмаслиги учун иситиш асбобларини яна бир бор кўздан кечириб, улардан фойдаланаётганда қуйидаги ҳавфсизлик қоидаларига риоя қилиш лозим:

— Хонадонингизда газ ҳидини сезиб қолсангиз, газ плитаси ва электр лампочкаларини ёқманг, дарҳол эшик ва деразаларни очиб, хонани шамоллатинг ва газ хизмати ходимларини ёрдамга чақиринг;

— ёқилган печларни қаровсиз қолдирманг. Уларни ёқишни ёш болаларга ишониб топширманг, иситиш асбоблари олдида кийим-кечак ва бошқа тез ёнувчи нарсаларни қуритманг. Ўчирилмаган кул ва чўғларни иморат ва бинолар олдига тўкманг;

— печларни ёқишда бензин, керосин, солярка каби тез ёнувчи суюқликлардан фойдаланманг;

— уйларни иситишда ҳар хил қўлбола электр иситиш асбобларидан фойдаланманг;

— ёш болаларнинг газ мосламаларидан фойдаланишларига йўл қўйманг ва уларни уйда ёлғиз қолдириб кетманг.

А. ЁҚУБОВ,
Ўзбекистон Республикаси ИИВ Ёнғиндан сақлаш бошқармаси бошлиғи, ички хизмат полковниги.

Ранг-баранг олам

ҲАЛИ БОЛАЮ, МИЛЛИОНЕР

БУНДАН БУЁН Сочида туғилган ҳар бир гўдак шаҳар маъмуриятидан 100 минг рубль олади. Тўғрироғи, жамғарма банкининг маҳаллий бўлимларида ҳар янги туғилган бола номига ҳисоб дафтарчаси очилади ва 16 йил мобайнида бошланғич бадалга фоизлар қўшилиб боради. Орадан шунча вақт ўтиб, бола балоғат ёшига етгач ўзига тегишли пулни олиши мумкин. Бу пул ҳисоб-китобларга қараганда 16 йилда 15 миллионга етади.

ФУТБОЛ ДАРВОЗАСИ КЕНГАЯДИМИ?

КЎПДАН БЕРИ футбол олами бу қадар жунбушга тушмаган эди. Ҳаммаси ФИФА бош котиби Йозеф Блаттернинг эҳтиётсиз баёнотидан сўнг бошланди. У «футбол дарвозасини ҳам бўйига, ҳам энига кенгайтириш зарур. Токи кўпроқ тўп уришсин!» деди. Блаттернинг фикрича, дарвоза энига 50 сантиметр, бўйича 20 сантиметр кенгайиши керак. Ҳозир эса дарвозанинг бўйи 244 сантиметр, эни 732 сантиметрдир. Агар таклиф ўтса, дарвоза қандай бўлишини энди ўзингиз бир тасаввур қилиб кўринг. Бу фикрга, айниқса, дарвозабонлар қаршилик кўрсатишаётир.

ДЕМОГРАФЛАР ҲАМ ЯНГЛИШАДИ

РИВОЖЛАНАЁТГАН мамлакатларда яшаётган кўплаб ёш аёллар оналари ва бувилари каби кўп болали бўлишни истамаяптилар. Шунга қараганда, демографларнинг XXI аср бошида Ер юзида ҳозиргидан икки баравар кўп аҳоли яшайди, деб қилган башоратлари рўёбга чиқиши шубҳа остида қолди. Америкада чиқадиган илмий журналларнинг бирида эълон қилинган маълумотлар шундан далолат бермоқда.

Олимлар Саҳрои Кабирдан жанубда жойлашган ўн саккизта, шунингдек, Лотин Америкасидаги ўн олтита, Яқин Шарқдаги тўртта ва Осиёдаги яна шунча мамлакатда яшаётган юзлаб аёллар ўртасида сўров ўтказдилар. Уларнинг барчаси оналаридан камроқ фарзанд кўриш истагида эканларини айтганлар. Ушбу минтақалардан олинган расмий маълумотлар ҳам туғилиш олтмишинчи йиллардагига қараганда учдан бирга қисқарганлигини тасдиқламоқда.

Газета саҳифаланаётганда

ҚАЙНУКА ЖАҲЛГА МИНДИ

Қарши шаҳрилик Шойқулов поччасини меҳмонга чақирди. Халқимизда меҳмон отангдан улуғ деган гап бор. Афсуски, спиртли ичимлик истеъмол қилингандан сўнг... Қисқаси Шойқулов поччаси билан «сан-манга» бориб қолди. Натижада қайнука меҳмоннинг елкасига ошпичоқ билан уриб «танбеҳ берди». Оғир яраланган почча кўп қон йўқотиб уканикида оламдан ўтди. Ўзи оқ лекин ичилгандан сўнг қора қилмишга етаклайдиган ароқнинг дастидан дунёга меҳмон бўлиб келган почча қайнукасиникида меҳмонлик чоғида дунёни тарк этди. ...

КАСБИМ «ҚЎРҚИТУВЧИ»

Фарғона шаҳрида антиқа мутахассислик пайдо бўлибди. Бекорчиликдан зериккан М. Х. ва М. Жлар шундай касбни кашф қилишди. Улар фарғона шаҳрида яшовчи нафақахўр Г. А.ни уйига кириб қўрқитишди.

«Меҳнат» зое кетмади. Жон қайғусидаги нафақахўр «Шмель» чангютгичини (нархи 10 минг сўм) «мутахассислар»га бериб юборди.

«Ишбилармон»лар қўлга тушди. Хуллас бу ишлар юзасидан жиноий иш қўзғатилиб тергов ишлари давом этмоқда.

Ш. РЎЗИЕВ,
Р. ТУРҒУНОВ,
ИИВ Матбуот маркази ходимлари.

СПОРТ

АЛИШЕР АТЛАНТАГА БОРАДИ

Мамлакатимизда спортнинг кун сайин юксаклаб бораётганлигини юртимиз спортчиларининг халқаро майдонларда катта ютуқларни қўлга киритаётганлигидан ҳам билса бўлади. Ана шундай ютуқлардан бири яқинда Ҳиндистонда қўлга киритилди. Қарши давлат университетининг жисмоний тарбия факультети толиби Алишер Мухторов бу ерда ўтказилган дзюдо бўйича Осиё биринчилигининг кумуш медали совриндори бўлди. У ўз юртига халқаро тоифадаги спорт устаси унвони билан қайтди.

Ҳиндистондаги турнир Алишер учун жуда омадли бўлди. У Осиёнинг кўплаб кучли дзюдочиларини мағлубиятга учратди. Фақат финалдагина рақибига имкониятни бой бериб қўйди. Лекин буни асло муваффақиятсизлик деб бўлмасди. Чунки мусобақа низомига кўра турнир финалчилари шу йил Америка Қўшма Штатларининг Атланта шаҳрида бўлиб ўтадиган ёзги олимпия ўйинларида иштирок этиш ҳуқуқини қўлга киритарди. Алишер ана шу қийин вазифани уддалай олди. Энди у 1996 йилги олимпия ўйинларида Республикамиз шарафини ҳимоя қилади.

Озгина Алишер ҳақида. У 1973 йилда Қарши шаҳрида туғилган. Шаҳардаги 10-ўрта мактабнинг саккизинчи синфини тугатиб, Чирчиқдаги махсус спорт мактабида таълим олган. Ўсмирлар ўртасида беш марта, катталар ўртасида уч марта Ўзбекистон чемпиони бўлишга улгурган. 1988 йилдан буён дзюдо бўйича республика терма жамоасининг аъзоси, Японияда бўлиб ўтган Осиё ўйинларининг иштирокчиси. Мўғулистон, Эрон, Финляндия, Япония, Москва, Таллин ва Алматида бўлиб ўтган йирик халқаро турнирларда совринли ўринларни қўлга киритган.

Алишер Мухторов олимпия ўйинларигача бир неча йирик мусобақаларда иштирок этишни мўлжаллаяпти. У март ойида Германия, Австрия ва Францияда бўлиб ўтадиган йирик халқаро турнирларда ўз кучини синаб кўради.

Мусобақалардан бўш вақтларида Алишер Қарши шаҳридаги дзюдо клубида ёшларга устозлик қиляпти. Бугунги кунда унинг қўл остида етмишдан ортиқ спортчилар мазкур кураш тури сирларини ўрганяптилар. Ўйлаймизки, бу полвонлар ҳам яқин келажакда устозлари Алишер Мухторов каби Ўзбекистон спорти шарафини оламга ёйишда ўз ҳиссаларини қўшадилар.

Анвар КАРИМОВ.
(ЎзА).

Суратларда: Алишер спорт залида; Алишер опаси Сожида Ражабова билан.
Ш. Шаропов (ЎзА) суратлари.

ДИҚҚАТ, ЯНГИЛИК!

ЯНГИ ОМОНАТ ТУРИ

Ўзбекистон Республикаси Халқ банки эркин муомаладаги валютада янги омонат турларини таклиф этади.

Валюта омонатлари Ўзбекистон Республикаси фуқаролари томонидан, шунингдек, Ўзбекистон ҳудудида доимий равишда истиқомат қилувчи чет эл фуқаролари, ҳамда фуқаролик ҳуқуқига эга бўлмаган шахслар томонидан ҳам очилиши мумкин.

«Талаб қилиб олинадиган» омонатларга йилига 2 фоиз, муддати камида 1 йил бўлган «муддатли» омонатларга эса 4 фоиз миқдорида эркин муомаладаги валютада даромад тўланади.

«Талаб қилиб олинадиган» омонатга камида 200 АҚШ долларига, «муддатли» омонат очишингиз учун эса 500 АҚШ долларига тенг миқдорда эркин муомаладаги валюта қўйилса ёки нақд пулсиз ўтказилса кифоя.

Тўлиқ маълумотларни Халқ банкининг исталган муассасидан, ёки қуйидаги телефонлар орқали олишингиз мумкин: 45-35-41, 33-51-95.

Халқ банки Сизнинг хизматингизда.
ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ХАЛҚ БАНКИ.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МАТБУОТИНИ ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛОВЧИ ЖАМҒАРМА БОШҚАРУВИ ҚУЙИДАГИЛАР УЧУН 1996 ЙИЛГА ШАРТНОМАЛАР ТУЗАДИ:

I. «Доминант», «Планета» ва бошқа турдаги машиналарнинг қолиплари, қовучиқлар ва уларга эҳтиёт қисмлар, астролон матбаа бўёқлари, фотоплёнкалар;

II. Хорижда тайёрланган юқори сифатли турли номинациядаги қоғозлар, картонлар етказиб беради.

III. Рангли слайдлар, буклетлар ва бошқа матбуот-босма маҳсулотлари тайёрлайди.

IV. Жаҳон стандартларига мос этикетлар, қуритилган мева ва бошқа озиқ-овқат маҳсулотлари учун ранг-баранг безакли қулай қоғоз қутилар тайёрлаб беради.

V. Жаҳоннинг ривожланган мамлакатларидаги (Германия, Бельгия, Голландия, Франция, Туркия, Россия) замонавий илғор технология билан жиҳозланган босмахоналарда малака ошириб қайтиш учун гуруҳлар тузади.

VI. Электрон ҳисоблаш машиналари, компьютерларда макет тайёрлаш, ҳарф териш, босмахонада газета, китоб ва бошқа босма маҳсулотларни тайёрлаш бўйича курсларда машғулотлар ўтказади. Машғулотлар Тошкент шаҳрида ташкил этилади.

VII. Жойлардаги мавжуд ЭҲМ ва компьютерларни созлаб, программалаштириб ишга тушириб беради.

Шартнома тузиш учун қуйидаги манзилга мурожаат қилиш мумкин.
Тошкент шаҳри, Навоий кўчаси, 30-уй.
Тел. 44-37-87, 44-37-86.
Факс — 44-11-35.
Ўзбекистон Республикаси матбуотини қўллаб-қувватловчи жамғарма бошқаруви.

КЕЛГУСИ СОНДА:

- **Иймони бутнинг...**
- **Бебаҳо туҳфа.**

БИЛДИРИШ

Яккасарой туманидаги «У.Тарағай» кичик корхонаси тугатилади.

Шикоят ва аризалар эълон чиққан кундан бошлаб бир ой мобайнида қабул қилинади.

Бош муҳаррир вазифасини бажарувчи
Зайниддин МАМАДАЛИЕВ

Туркистон

Таъсис этувчи:
ЎЗБЕКИСТОН ЁШЛАР ИТТИФОҚИ МАРКАЗИЙ ҚЎМИТАСИ

ТАҲРИРИЯТ:
Қабулхона — 36-56-58;
хатлар бўлими — 36-54-65; тижорат бўлими — 33-79-69, 36-58-48; ижодкор ёшлар 36-57-52; котибият — 36-55-96.

МАНЗИЛИМИЗ:
700083 Тошкент Матбуотчилар кўчаси, 32-уй
Нашр кўрсаткичи 64607

Газетамиз ҳафтанинг чоршанба ва шанба кунлари чиқади.
Таклиф ва фикр мулоҳазаларингизни кутамиз.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 00012
«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси
Буюртма Г. —— 011
Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41
Ҳажми —— 2 табоқ.
Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди.
Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А-2
Босишга топшириш вақти ——21.00